

Gmina i Miasto Dobczyce

DIAGNOZA STRATEGICZNA
sytuacji przestrzennej, społecznej i gospodarczej
Gminy i Miasta Dobczyce, przygotowana na potrzeby
Strategii Rozwoju Gminy Dobczyce do 2030 roku

DOBCZYCE 2030

Dobczyce 2022

SPIS TREŚCI

1. Położenie.....	3
2. Sfera przestrzenna	6
2.1. Zasoby naturalne i stan środowiska	6
2.2. Cechy przestrzeni gminnej i jej zagospodarowanie	8
2.3. Zbiornik Dobczycki.....	17
2.4. Strefy ochrony konserwatorskiej i obiekty zabytkowe.....	18
2.5. Infrastruktura techniczna	19
2.5.1. Sieć drogowa	19
2.5.2. Gospodarka wodno-ściekowa	21
2.5.3. Sieć gazowa	23
2.5.4. Energia elektryczna.....	24
2.5.5. Ciepłownictwo	25
2.5.6. Odnawialne źródła energii	26
2.5.7. Gospodarka odpadami.....	27
2.5.8. Telekomunikacja.....	29
2.6. Zidentyfikowane problemy i pozytywne zjawiska sfery przestrzennej.....	29
3. Sfera społeczna	31
3.1. Struktura demograficzna i społeczna	31
3.2. Mieszkalnictwo	38
3.3. Szkolnictwo	40
3.4. Kultura.....	41
3.5. Sport i rekreacja	44
3.6. Ochrona zdrowia i opieka społeczna.....	45
3.7. Działalność organizacji pozarządowych i aktywność mieszkańców	48
3.8. Bezrobocie i rynek pracy.....	49
3.9. Zidentyfikowane problemy i pozytywne zjawiska sfery społecznej	52
4. Sfera gospodarcza	54
4.1. Charakterystyka lokalnej gospodarki	54
4.2. Rolnictwo.....	57
4.3. Turystyka	58
4.4. Zidentyfikowane problemy i pozytywne zjawiska sfery gospodarczej	60
5. Zarządzanie	62
5.1. Podstawy prawne i organizacja	62
5.2. Stan finansów i charakterystyka budżetu	64
6. SPIS TABEL.....	70
7. SPIS RYSUNKÓW	72
8. SPIS WYKRESÓW	72

1. Położenie

Gmina Dobczyce usytuowana jest na terenie powiatu myślenickiego, który znajduje się w południowej części województwa małopolskiego. Powiat myślenicki sąsiaduje z powiatami krakowskim, wielickim, bocheńskim, limanowskim, nowotarskim, suskim. Większość obszaru powiatu leży w dolinie Raby, otoczonej górami Beskidu Średniego i Wyspowego, a północną jego część stanowią wzniesienia Pogórza Wielickiego i Wiśnickiego oraz Dolina Skawinki.

Rysunek 1. Położenie powiatu myślenickiego w obrębie województwa małopolskiego

Źródło: Opracowano na podstawie źródeł internetowych

Powierzchnia powiatu myślenickiego to 67 308 ha, co stanowi 4,4% powierzchni województwa. W skład powiatu myślenickiego wchodzi 9 gmin: Myślenice, Dobczyce, Sułkowice (gminy miejsko-wiejskie) oraz Lubień, Pcim, Raciechowice, Siepraw, Tokarnia i Wiśniowa (gminy wiejskie).

Głównymi szlakami komunikacyjnymi powiatu myślenickiego są droga krajowa nr 7 Żukowo-Chyżne. Ponadto, przez obszar powiatu przebiegają także droga krajowa nr 52 Bielsko-Biała – Głogoczów (w północnej części) oraz droga krajowa nr 28 Zator – Medyka (w części południowej). Sieć dróg ponadlokalnych uzupełniają drogi wojewódzkie nr 964 Kasina Wielka - Dobczyce - Wieliczka - Niepołomice - Zielona - Biskupice Radłowskie, nr 955 Sułkowice – Jawornik, nr 956 Biertowice - Sułkowice – Zembrzyce, nr 967 Myślenice - Dobczyce – Łapczyca oraz nr 968 Lubień - Mszana Dolna - Kamienica – Zabrzeż. Powiat cechuje się wysoką dostępnością komunikacyjną i niewielką odległością od ważnych ośrodków miejskich regionu. Odległość z Myślenic do Krakowa wynosi około 35 km, do Nowego Sącza – ok. 80 km, do Nowego Targu – ok. 55 km, do Tarnowa – ok. 100 km.

Rysunek 2. Podział powiatu myślenickiego na gminy

Źródło: www.myslenicki.pl – portal Powiatu Myślenickiego

Gmina Dobczyce położona jest w północnej części powiatu myślenickiego. Jest jedną z trzech miejsko-wiejskich gmin powiatu. Posiada powierzchnię 6 639 ha, co stanowi 9,68 % powierzchni powiatu. Pod względem wielkości powierzchni gmina Dobczyce jest szóstą gminą w powiecie myślenickim.

Tabela 1. Porównanie powierzchni gmin powiatu myślenickiego

Gmina	Powierzchnia (ha)	Udział w powierzchni powiatu
Myślenice	15 352	22,81%
Pcim	8 896	13,22%
Lubień	7 510	11,16%
Tokarnia	6 863	10,20%
Wiśniowa	6 710	9,97%
Dobczyce	6 639	9,86%
Raciechowice	6 115	9,09%
Sułkówice	6 038	8,97%
Siepraw	3 185	4,73%
POWIAT	67 308	100,00%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Gmina Dobczyce sąsiaduje z gminami Myślenice, Raciechowice, Siepraw, Wiśniowa (powiat myślenicki), Gdów oraz Wieliczka (powiat wielicki). Centralnym punktem gminy jest miasto Dobczyce. W skład gminy Dobczyce wchodzi miasto Dobczyce oraz 13 sołectw: Bieńkowice, Brączowice, Brzezowa, Dziekanowice, Kędzierzynka, Kornatka, Niezdów, Nowa Wieś, Rudnik, Sieraków, Skrzyńska, Stadniki, Stojowice.

Rysunek 3. Podział gminy Dobczyce na poszczególne miejscowości

Na obszarze gminy znajduje się Zbiornik Dobczycki – zbiornik zaporowy, utworzony w 1986 roku poprzez spiętrzenie wód Raby. Pełni on funkcję zbiornika retencyjnego oraz rezerwuaru wody pitnej (między innymi dla Krakowa). Bezpośrednio nad zbiornikiem położone są miejscowości: Brączowice, Brzezowa, Dobczyce, Kornatka, Stojowice. Ze względu na istniejące ujęcie wody pitnej, dostęp do zbiornika jest zablokowany z przyczyn sanitarnych. Podejmowane są starania, aby wprowadzić dodatkową ograniczoną funkcję rekreacyjną uwzględniając główne funkcje: retencyjną i poboru wody. 1 czerwca 2014 roku otwarto koronę zapory zbiornika dla ruchu turystycznego.

2. Sfera przestrzenna

2.1. Zasoby naturalne i stan środowiska

Gmina Dobczyce położona jest na wysokości 255-300 m n.p.m., w dolinie Raby oraz na wzgórzach należących do Pogórza Wiśnickiego i Pogórza Wielickiego, w sąsiedztwie Beskidu Wyspowego. Z uwagi na ukształtowanie terenu, obszar gminy cechuje się wysokimi walorami krajobrazowymi.

Na obszarze gminy Dobczyce nie ustanowiono powierzchniowych form ochrony przyrody wymienionych w ustawie o ochronie przyrody. Na terenie gminy znajdują się pomniki przyrody, między innymi na Wzgórzu Zamkowym w Dobczycach.

Gmina Dobczyce zlokalizowana jest w karpackiej dzielnicy klimatycznej, w zasięgu piętra klimatycznego umiarkowanie ciepłego. Klimat występujący na terenie gminy określić można jako łagodny. Średnia roczna temperatura wynosi około 8 stopni Celsjusza. Roczna suma opadów wynosi średnio ok. 700 mm, największa ilość opadów przypada w czerwcu i lipcu, natomiast najmniejsza w październiku i styczniu. Pokrywa śnieżna zalega przeważnie od stycznia do lutego, a jej grubość nie przekracza 30 cm. Na terenie gminy przeważają wiatry zachodnie i południowo-zachodnie, co jest ściśle związane z przebiegiem doliny Raby. Urozmaicona rzeźba terenu przyczynia się do różnicowania lokalnych warunków klimatycznych. Warunki bardzo korzystne i korzystne występują na terenach podgórskich, które wznoszą się co najmniej 40 m nad dnem dolin. Warunki niekorzystne występują na terenach, które położone są w zasięgu mezoklimatu den dolinnych, występują tam duże wahania temperatur oraz znaczna wilgotność powietrza.

W ostatnich latach na terenie gminy Dobczyce pojawiły się gwałtowne zjawiska pogodowe w okresie wiosenno-letnim. Występujące z dużą regularnością w tym okresie wysokie temperatury i wielotygodniowy brak opadów powodują suszę, następnie pojawiają się krótkie ale nawalne opady, często połączone z burzami i opadami gradu, z których woda nie jest w stanie wsiąknąć w wysuszoną ziemię i szybko spływa, powodując także lokalne podtopienia. Taka charakterystyka opadów sprawia, że po szybkim spływie wody dalej brakuje, co zaczyna być również odczuwalne na terenie gminy Dobczyce (np. niski poziom wody w Rabie, niski poziom wody w Zbiorniku Dobczyckim). Zjawiska te są powiązane ze zmianami klimatu i wymagają podejmowania działań zapobiegawczych i adaptacyjnych. Problemem są również duże obszary ściśle przykryte asfaltem, kostką brukową i podobnymi, o małej powierzchni biologicznie czynnej, z których woda szybko spływa i gromadzi się w najbliższej położonych niskich punktach powodując podtopienia. Na terenie gminy pojawiły się działania z zakresu tzw. małej retencji (zbierania, magazynowania wody lub spowolnienia jej spływu w zbiornikach do 5 mln m³). Popularne są oczka wodne jako element dekoracyjny ogrodu, rzadziej występują przydomowe zbiorniki na wodę deszczową. Konieczne jest także rozwijanie wśród mieszkańców świadomości dotyczącej zagrożeń tego typu i zachęcenie do podjęcia działań.

Gmina Dobczyce należy do najmniej zalesionych gmin powiatu. Pod względem udziału powierzchni gruntów leśnych w powierzchni ogółem, w 2021 roku cechowała się lesistością większą jedynie od gminy Siepraw, z wartością tego wskaźnika znacznie poniżej średniej powiatowej.

Tabela 2. Udział powierzchni gruntów leśnych poszczególnych gmin powiatu myślenickiego w powierzchni ogółem w 2021 roku

	Gmina	Lesistość (%)
1	Pcim	49,2
2	Tokarnia	47,0
3	Lubień	44,6
4	Wiśniowa	36,9
5	Sułkowice	36,5
6	Myślenice	31,2
7	Raciechowice	25,7
8	Dobczyce	22,8
9	Siepraw	13,8
	Powiat myślenicki	35,6

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Największe kompleksy leśne znajdują się na terenie miejscowości Kornatka i Kędzierzynka. Zgodnie z zapisami Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dobczyce na lata 2017-2021 z perspektywą do 2025 r., stan zasobów leśnych na moment opracowania dokumentu był dobry, jednak należy pamiętać, iż ekologiczne i przyrodnicze efekty, zarówno procesów naturalnych jak i antropogenicznych (głównie presja urbanistyczna) na terenach, charakteryzujących się dominującą funkcją ekologiczną, mogą narastać. Za najpoważniejsze zagrożenia uznano potencjalne wystąpienie szkodników lub pasożytów, czynniki atmosferyczne oraz zagrożenie pożarami. Z uwagi na coraz częściej występującą suszę oraz obniżanie się stanu wód w rzekach i leśnych potokach, zagrożenie to wydaje się nasilać.

Obszar gminy Dobczyce leży w zlewniach następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- JCWP Młynówka (kod: PLRW2000122138729),
- JCWP Raba od Zb. Dobczyce do ujścia (kod: PLRW20001921389999),
- JCWP Krzyworzeka (kod: PLRW2000122138749),
- JCWP Zbiornik Dobczyce (kod: PLRW200002138599),
- JCWP Trzemeśnianka (PLRW2000122138549).

Poza Młynówką, pozostałe JCWP zostały określone jako silnie zmienione i celem środowiskowym dla tych części wód, jest ich ochrona oraz poprawa ich potencjału i stanu, tak aby osiągnąć dobry potencjał ekologiczny. Jednym z powodów złego stanu wód powierzchniowych są niedostatki w zakresie dostępności sieci kanalizacyjnej oraz zły stan części zbiorników bezodpływowych.

Gmina Dobczyce znajduje się na terenie jednolitej części wód podziemnych nr 161 (PLGW2000161). Jest ona niezagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celu środowiskowego.

Stan środowiska na przedmiotowym obszarze należy uznać za dobry. Do największych zagrożeń dla środowiska naturalnego należą zanieczyszczenia bytowe i zanieczyszczenia zewnętrzne. Wzdłuż dróg o nasilonym ruchu, w szczególności przy drogach wojewódzkich, występuje miejscowe zwiększenie zanieczyszczeń powietrza i gleb. Do poważnych problemów stanowiących istotne zagrożenie dla środowiska naturalnego należy niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacji sanitarnej i wykorzystywanie zbiorników

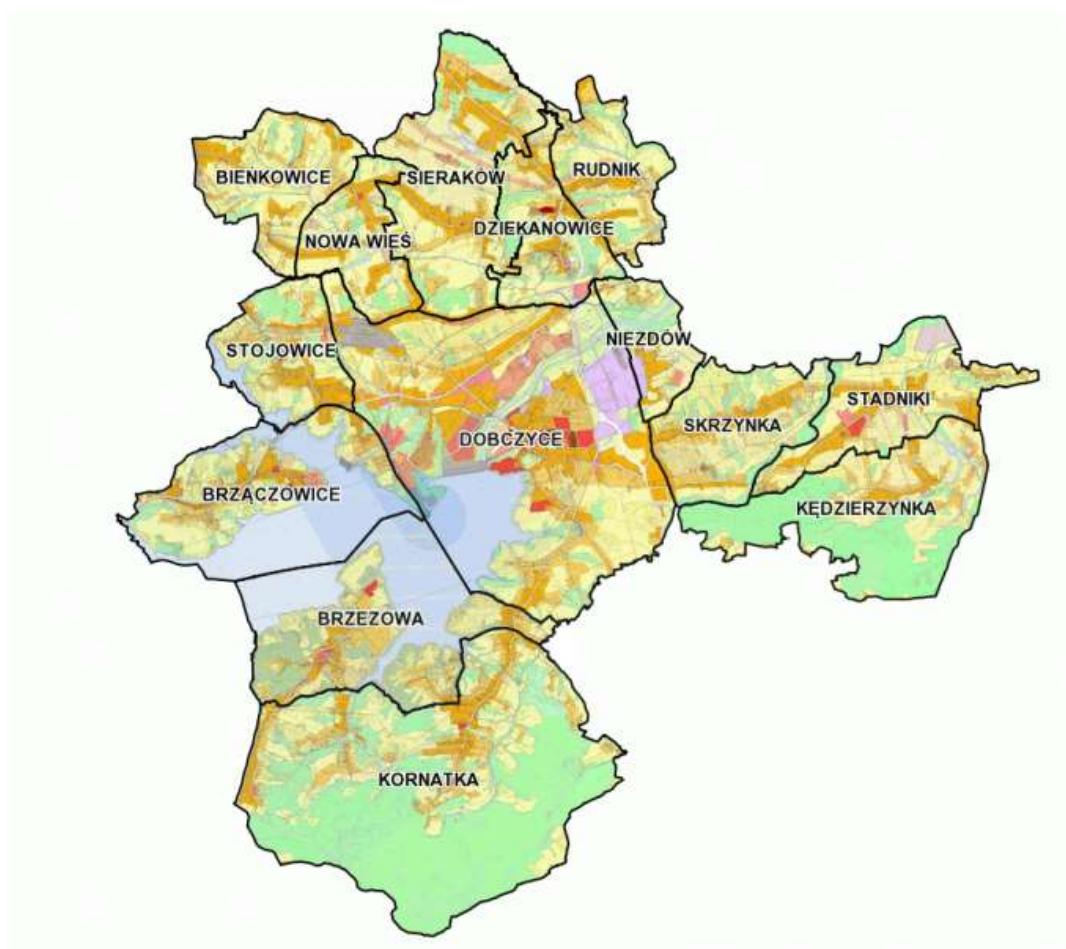

bezodpływowych do gromadzenia ścieków. Na terenie gminy nie ma dużych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza, które mogłyby wpłynąć na zmiany jakości powietrza na znacznym obszarze. Jedynymi większymi źródłami emisji CO₂ są gazowe kotłownie zakładów przemysłowych zgrupowane we wschodniej części Dobczyc, w Strefie Przemysłowej. Z tego względu, głównym problemem w zakresie zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy jest tzw. niska emisja. Zły stan powietrza, szczególnie w okresie grzewczym, jest szczególnym problemem w skali ponadlokalnej, z którym boryka się obszar całego regionu.

2.2. Cechy przestrzeni gminnej i jej zagospodarowanie

Na cechy i funkcjonalność przestrzeni gminy Dobczyce bardzo duży wpływ ma ukształtowanie terenu. Gmina Dobczyce położona jest w dolinie rzeki Raba, oraz na wzgórzach należących do Pogórza Wiśnickiego (prawa strona Raby) i Pogórza Wielickiego (lewa strona rzeki). Otaczające dolinę wzniesienia determinują przestrzenny rozwój miejscowości, które są na nich położone. Zabudowa położona na stokach wzgórz jest często trudniej dostępna, niż budynki położone w dolinie oraz narażona jest na ryzyko wystąpienia osuwisk. Ponadto, duże zmiany w gminnej przestrzeni wprowadziła budowa zbiornika na Rabie, która w przeszłości skutkowałą zalaniem miejscowości. Ukształtowanie terenu wpływa na przebieg dróg, rozwój infrastruktury, dostępność terenów pod zabudowę oraz na sposób zagospodarowania gminnej przestrzeni.

Rysunek 4. Zagospodarowanie przestrzeni w gminie Dobczyce

Źródło: www.dobczyce.pl – oficjalna strona internetowa Gminy i Miasta Dobczyce

Miasto Dobczyce zajmuje około 20 % powierzchni gminy. Wśród miejscowości wiejskich największa jest Kornatka, posiadająca powierzchnię nieznacznie mniejszą od miasta. Pozostałe miejscowości nie przekraczają dziesięcioprocentowego udziału w powierzchni obszaru.

Tabela 3. Porównanie powierzchni poszczególnych miejscowości gminy Dobczyce

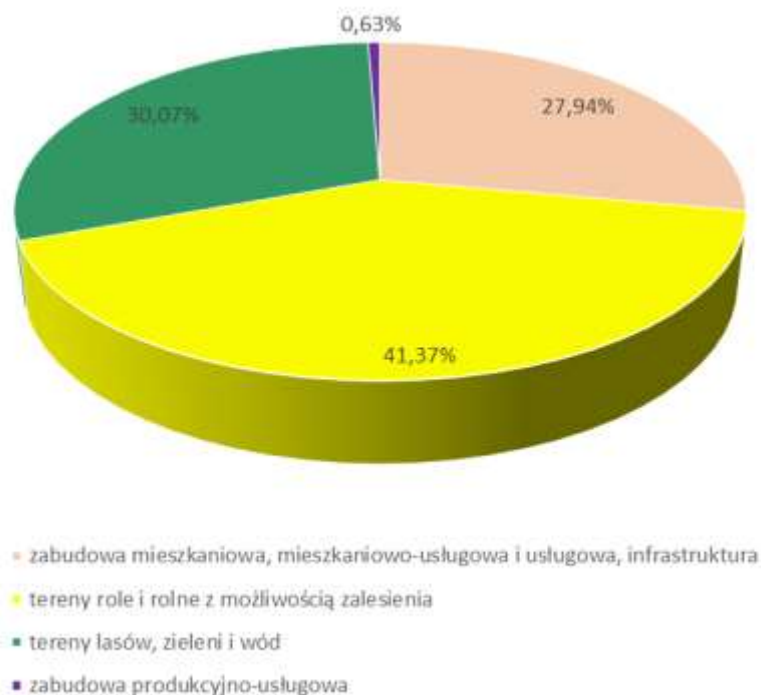
Miejscowość	Powierzchnia (ha)	Udział w powierzchni gminy
Dobczyce	1295	19,5%
Bieńkowice	273	4,1%
Brzączowice	567	8,5%
Brzezowa	598	9,0%
Dziekanowice	233	3,5%
Kędzierzynka	498	7,5%
Kornatka	1230	18,5%
Niezdów	143	2,2%
Nowa Wieś	203	3,1%
Rudnik	224	3,4%
Sieraków	498	7,5%
Skrzynka	309	4,7%
Stadniki	319	4,8%
Stojowice	249	3,8%

Źródło: www.dobczyce.pl – oficjalna strona internetowa Gminy i Miasta Dobczyce

Pod kątem przeznaczenia terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, największą powierzchnię w gminie zajmują tereny rolne i rolne z możliwością zalesienia (ponad 41%). Pod zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową i usługową oraz infrastrukturę przeznaczono prawie 28% obszaru gminy. Około 30% zajmują tereny lasów, zieleni i wód, natomiast około 0,6% zabudowa produkcyjno-usługowa.

Wykres 1. Przeznaczenie terenów w obrębie gminy Dobczyce w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

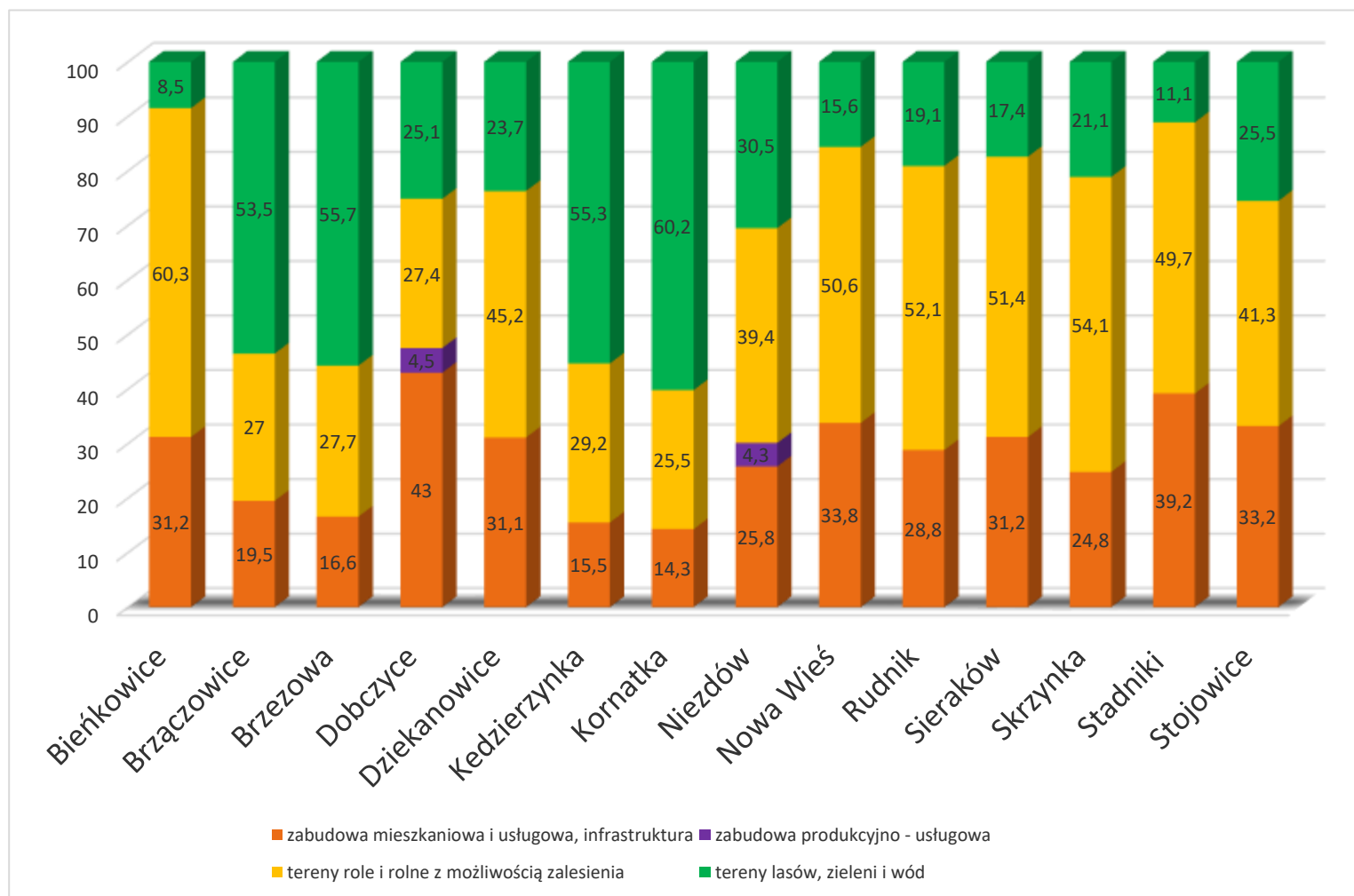

Źródło: Referat Gospodarowania Przestrzenią i Ochrony Środowiska Urzędu Gminy i Miasta Dobczyce

Przeznaczenie terenów dla każdej z gminnych miejscowości zaprezentowano w poniższym zestawieniu:

Wykres 2. Przeznaczenie terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w poszczególnych miejscowościach gminy Dobczyce

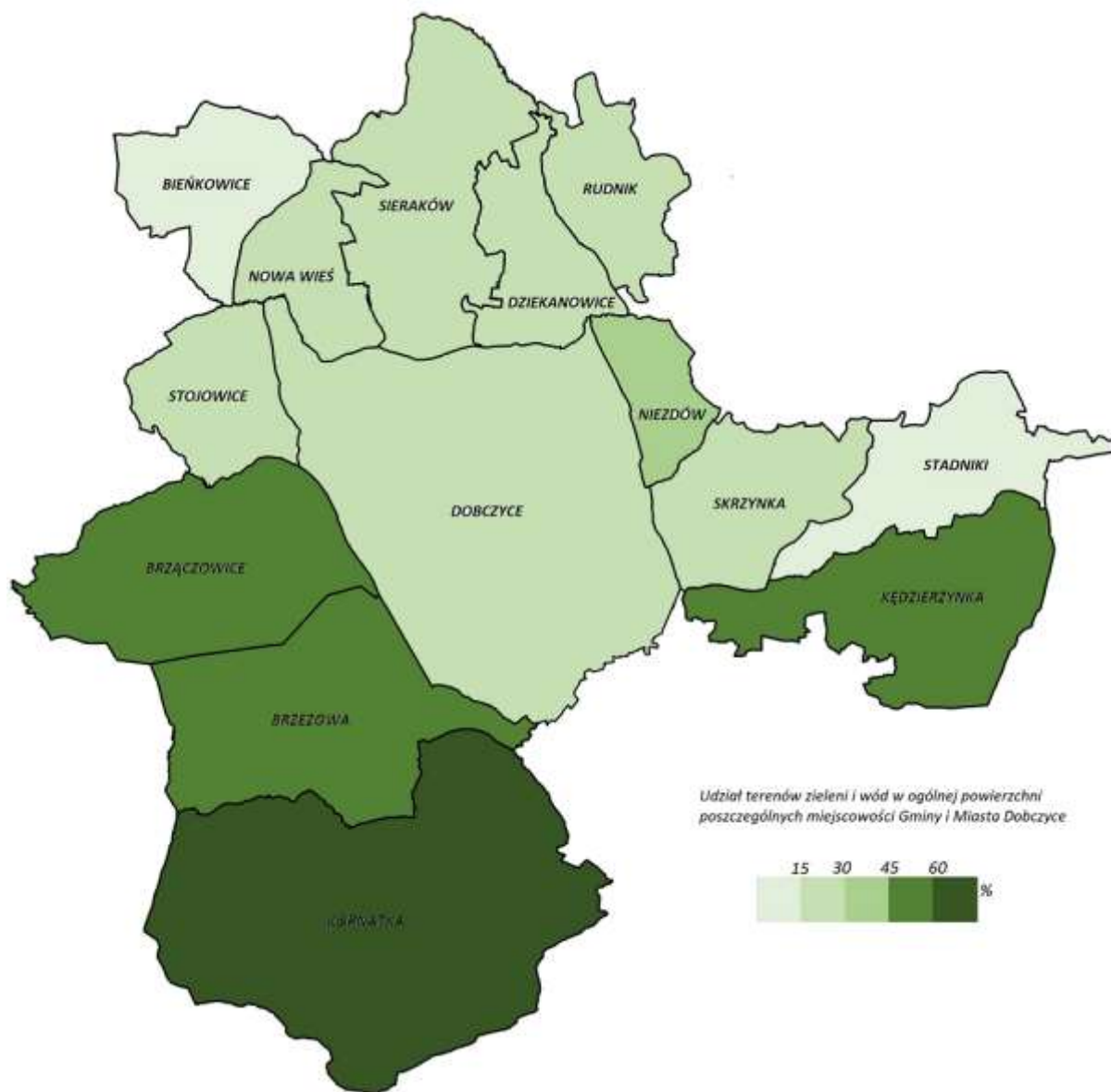

Źródło: Referat Gospodarowania Przestrzenią i Ochrony Środowiska Urzędu Gminy i Miasta Dobczyce

Tereny zieleni i wód zajmują posiadają największy udział w powierzchni miejscowości Kornatka (ponad 60%) oraz Brzączowice, Brzezowa oraz Kędzierzynka. Kornatka i Kędzierzynka są najbardziej zalesionymi miejscowościami gminy, natomiast w przypadku Brzączowic i Brzezowej na duży udział terenów tego typu w ogólnej powierzchni miejscowości wpływ ma przede wszystkim lokalizacja Zbiornika Dobczyckiego.

Rysunek 5. Tereny zieleni i wód w planach miejscowych Gminy i Miasta Dobczyce

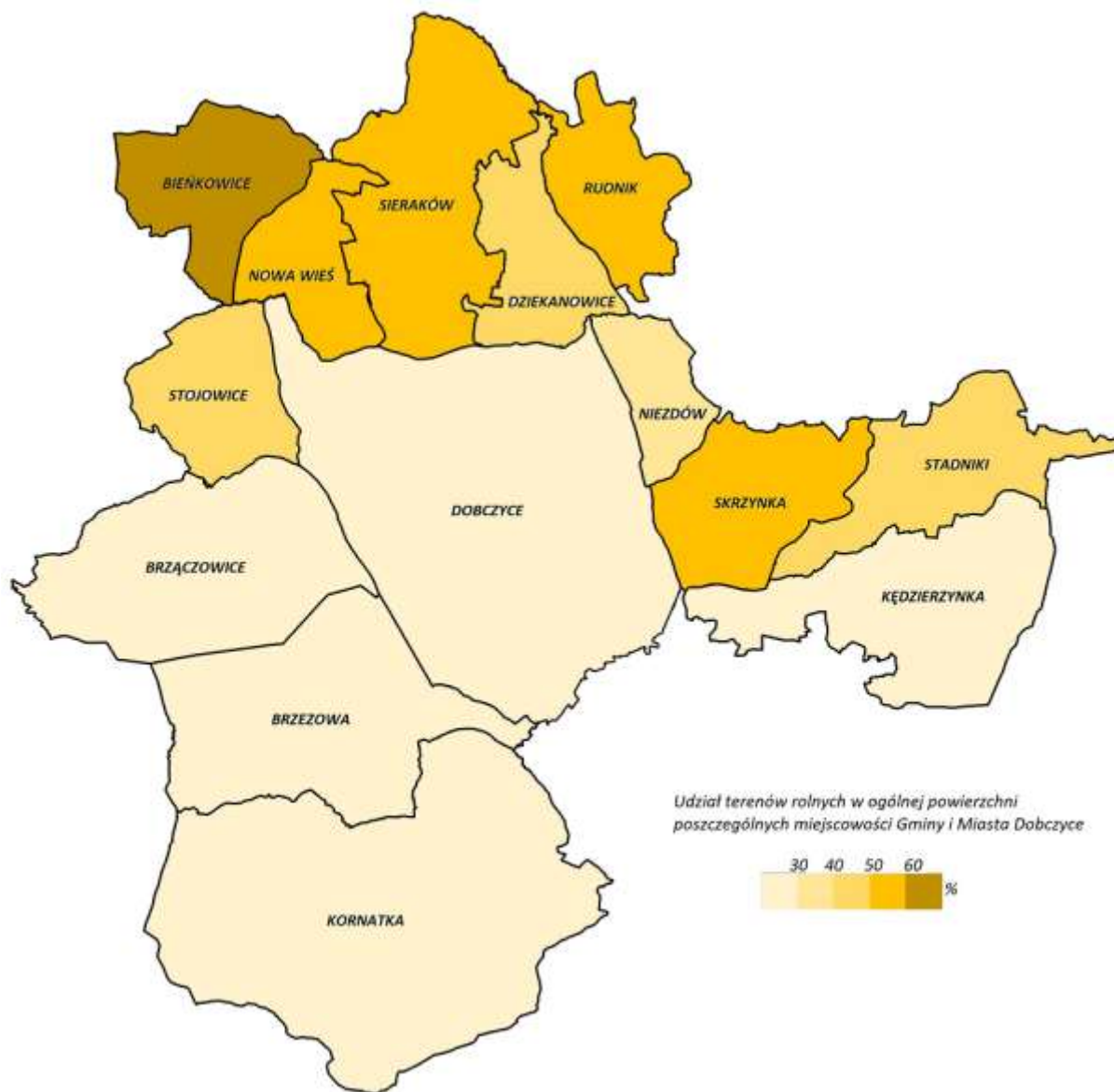

Źródło: Referat Gospodarowania Przestrzenią i Ochrony Środowiska Urzędu Gminy i Miasta Dobczyce

Tereny rolne posiadają największy udział w powierzchni ogółem w miejscowości Bieńkowice (ponad 60%). Ponadto, ponad pięćdziesięcioprocentowy udział terenów tego typu posiadają miejscowości położone w północnej oraz wschodniej części gminy (Nowa Wieś, Sieraków, Rudnik, Skrzyńka).

Rysunek 6. Tereny rolne w planach miejscowych Gminy i Miasta Dobczyce

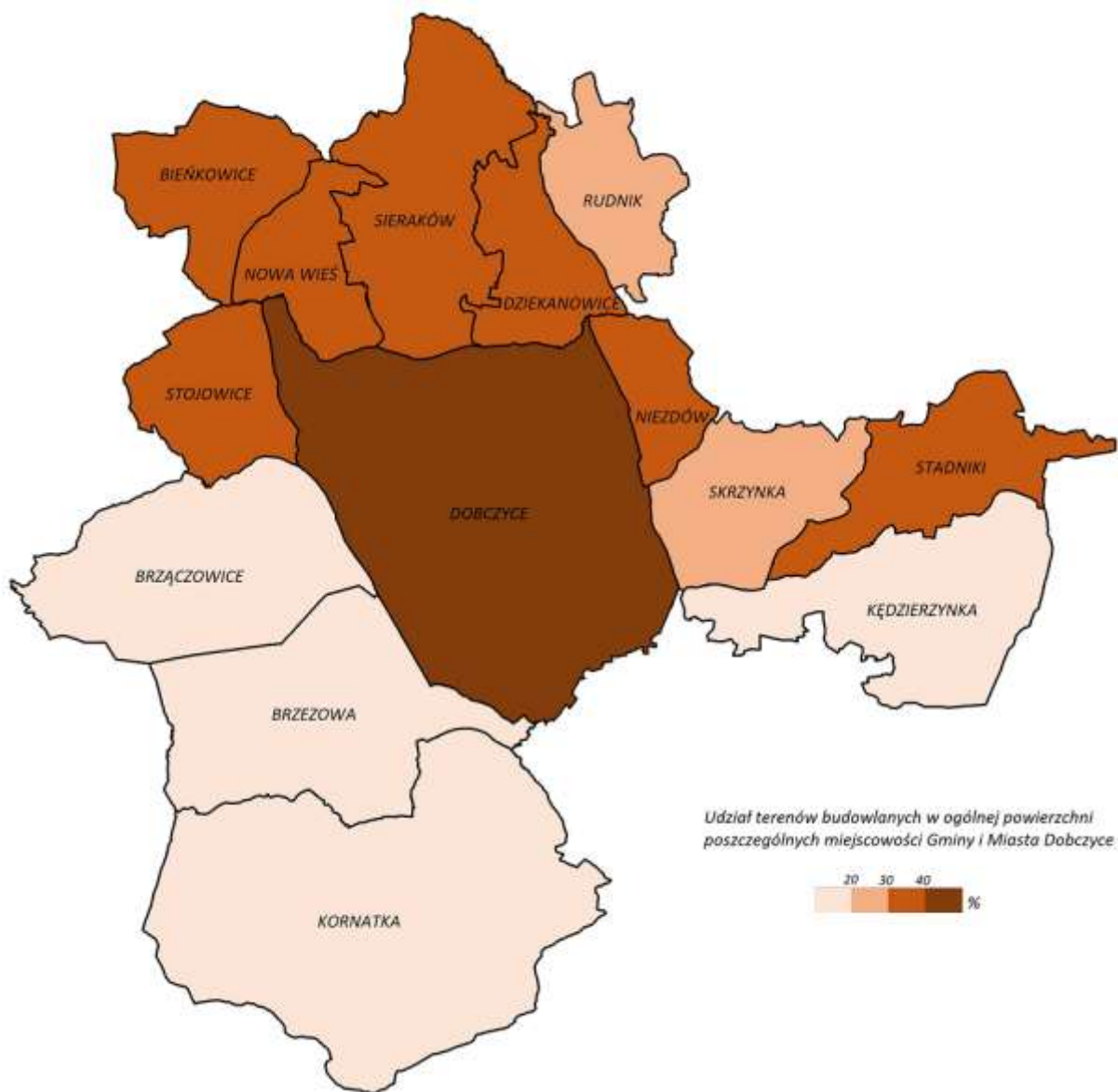

Źródło: Referat Gospodarowania Przestrzenią i Ochrony Środowiska Urzędu Gminy i Miasta Dobczyce

Udział terenów budowlanych w powierzchni ogółem jest największy w przypadku miasta Dobczyce (ponad 40%) oraz w miejscowościach północnej i wschodniej części gminy – dla Stojowic, Bieńkowic, Nowej Wsi, Sieraków, Dziekanowic, Niezdowa i Stadnik wartość wskaźnika wynosi ponad 30%.

Rysunek 7. Tereny budowlane w planach miejscowych Gminy i Miasta Dobczyce

Źródło: Referat Gospodarowania Przestrzenią i Ochrony Środowiska Urzędu Gminy i Miasta Dobczyce

Głównym ośrodkiem administracyjnym, kulturalnym, edukacyjnym, gospodarczym gminy oraz siedzibą gminnych instytucji oraz obiektów użyteczności publicznej jest miasto Dobczyce. Dobczyce cechują się typowo miejskim układem zabudowy w centralnej części, z wykształconym funkcjonalnie i przestrzennie centrum oraz wielolucowymi osiedlami, gdzie występuje koncentracja zabudowy (w tym zabudowy wielorodzinnej), rozwinięta sieć ulic, koncentracja funkcji pozamieszkańczych. Jednocześnie, duża część przestrzeni miasta posiada cechy obszaru wiejskiego (duży udział budynków mieszkalnych jednorodzinnych, duży udział użytków rolnych i ogrodów, dominacja podziałów gruntów charakterystycznych dla wsi), które nasilają się w miarę oddalania się od centrum. Bezpośrednio w funkcjonalnym centrum Dobczyc lub w jego najbliższym otoczeniu zlokalizowane są między innymi: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Usług Społecznych, kościół parafialny, oddział banku, poczta. Działalność prowadzą tam liczne sklepy i punkty usługowe. Niewielki powierzchniowo obszar skupia wiele różnych funkcji o charakterze społecznym i gospodarczym na rzecz mieszkańców całej gminy. Im dalej od centralnej części miejscowości, tym zabudowa jest bardziej rozproszona i zwiększa się przestrzenny udział użytków rolnych. W niedalekiej odległości od centrum miasta, nad Zalewem Dobczyckim, położone jest Wzgórze Zamkowe. We wschodniej części miasta znajduje się strefa przemysłowa. W peryferyjnych częściach miasta dominuje zabudowa jednorodzinna, skoncentrowana wzdłuż dróg.

W przeciwieństwie do wielu małych miast powstałych w podobnym okresie (XIV wiek), w Dobczycach nie wyodrębnił się centralny plac miejski. Funkcję rynku pełni droga o dosyć charakterystycznym kształcie (rozszerzająca się od strony wschodniej), przy której skupione są siedziby instytucji publicznych, sklepy i punkty usługowe, przestrzenie pełniące funkcję publiczną. Cechuje się ona dużym ruchem samochodowym w godzinach porannego i popołudniowego szczytu, co zmniejsza funkcjonalność miejskiego centrum i utrudnia jego pełniejsze wykorzystanie na rzecz mieszkańców. Przy rynku i w jego najbliższych okolicach istnieje duże zapotrzebowanie na miejsca parkingowe. Szczególnym problemem jest niska rotacja parkujących w centrum, uniemożliwiająca wzrost udziału użytkowników korzystających z miejsc parkingowych krótkotrwale, na czas załatwiania spraw – jej zwiększenie pozwoliłoby na skorzystanie z istniejących miejsc parkingowych większej liczbie interesantów i klientów placówek położonych przy rynku.

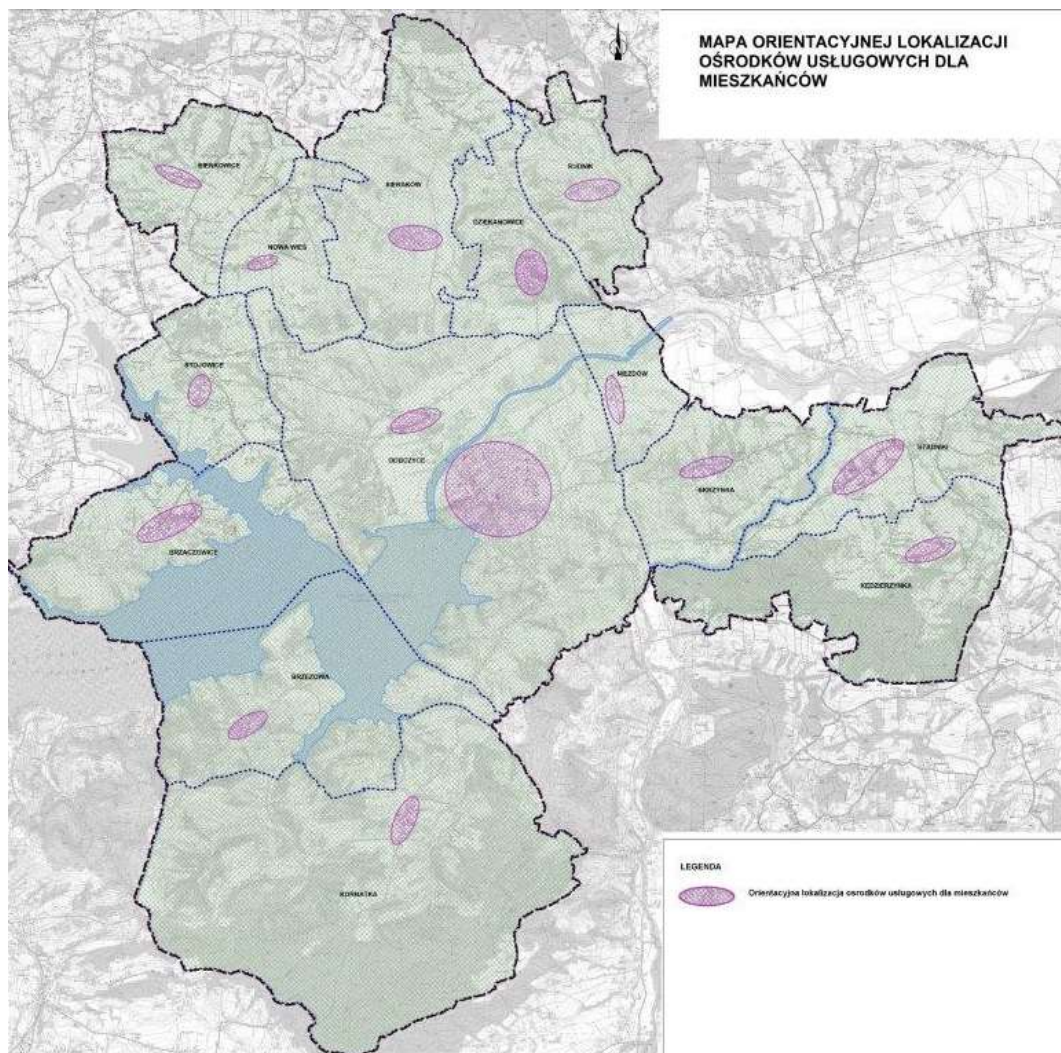
Układ przestrzenny miasta kształtował się w sposób chaotyczny, bez jednolitego założenia urbanistycznego w momencie zaburzenia pierwotnego, staromiejskiego układu. Podstawowy wpływ na obecny kształt miejskiej przestrzeni i poszczególnych jej części miały podziały gruntów charakterystyczne dla wsi (układ łańcuchówki lub ulicówki), duży udział użytków rolnych i zielonych w powierzchni miasta (ponad 50%), powstanie Zbiornika Dobczyckiego, warunki naturalne (przebieg rzeki Raba, ukształtowanie terenu), przestrzenne i funkcjonalne wyodrębnienie osiedli budynków wielorodzinnych oraz jednorodzinnych, powstanie strefy przemysłowej. Z tego powodu sieć miejskich ulic nie jest dostosowana do istniejących potrzeb i nie zapewnia wygodnych połączeń pomiędzy poszczególnymi częściami miasta (szczególnie brak łącznika pomiędzy ulicami Kilińskiego, Witosa i Ogrodowej z Jadwigi). Chaotyczny rozwój budownictwa jednorodzinnego w peryferyjnych obszarach Dobczyc i coraz większe rozproszenie zabudowy zmniejszają spójność przestrzenną miasta.

Miejscowości położone w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Dobczyce łączą się z nim funkcjonalnie i przestrzennie. Miejscowości wiejskie gminy posiadają typową, ruralistyczną zabudowę. Są to wsie położone wzdłuż jednego lub kilku ciągów komunikacyjnych, o nieregularnym kształcie, z nierównomiernym układem pól i dużym rozbiem własności na

liczne działki. W każdej miejscowości gminy wykształcił się obszar pełniący funkcję lokalnego centrum.

Rysunek 8. Orientacyjna lokalizacja miejsc pełniących funkcję centrów miejscowości gminy Dobczyce

Źródło: Referat Gospodarowania Przestrzenią i Ochrony Środowiska Urzędu Gminy i Miasta Dobczyce

Funkcjonalne centra i przestrzenie publiczne pełniące funkcje pozamieszkaniowe w niektórych miejscowościach są niewystarczająco efektywnie zagospodarowane, co powoduje trudności z funkcjonalnym wykorzystaniem dostępnej przestrzeni, organizacją miejsc koncentracji życia gospodarczego, społecznego i kulturalnego, komunikacją pomiędzy poszczególnymi częściami miejscowości. Na terenie całej gminy specyficzne konfiguracje terenu oraz stosunki własnościowe ograniczają dostępność obszarów inwestycyjnych i mieszkaniowych. Ponadto, zauważa się także zanikanie tradycyjnych cech zabudowy i przestrzeni, pomimo faktu, iż na terenie gminy Dobczyce znajduje się wiele budynków tego typu. Niekorzystne przekształcenia zabudowy sprawiają, iż charakterystyczne dla miejscowej przestrzeni cechy architektoniczne zanikają. Nowe budynki cechują się przemieszaniem różnych typów i stylów oraz brakiem wzorców budownictwa mieszkaniowego nawiązujących

do cech zabudowy tradycyjnej. Skutkuje to zanikaniem unikalnych dla obszaru gminy cech przestrzeni oraz zaburzeniami harmonii i ładu przestrzennego.

Na terenie gminy postępuje intensywny rozwój zabudowy jednorodzinnej, przez co tereny zabudowane zajmują coraz większą powierzchnię. Peryferyjne części miejscowości pełnią niemal wyłącznie funkcję mieszkalną, pogarsza się ich skomunikowanie z centrum miasta, nowe domy jednorodzinne powstają w coraz większych odległościach od centrum miejscowości oraz od najbliższych osiedli. Rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w coraz dalszej odległości od centrów miejscowości utrudnia wyposażenie terenów zabudowanych w niezbędną infrastrukturę. Zmniejsza się spójność przestrzenna gminy, coraz trudniej kontrolować układ urbanistyczny terenów zabudowanych.

Na funkcjonalność gminnej przestrzeni bardzo duży wpływ ma ukształtowanie terenu. Gmina Dobczyce położona jest w dolinie rzeki Raba oraz na wzgórzach Pogórza Wiśnickiego i Pogórza Wielickiego. Otaczające dolinę wzgórza determinują przestrzenny rozwój miejscowości, które są na nich położone. Zabudowa położona na stokach wzgórz jest często trudniej dostępna, niż budynki położone w dolinie oraz narażona jest na ryzyko wystąpienia osuwisk. Ukształtowanie terenu wpływa na przebieg dróg, dostępność terenów pod zabudowę oraz na sposób zagospodarowania gminnej przestrzeni.

Gmina dysponuje nieruchomościami, które nie są zagospodarowane lub wykorzystywane są w sposób niedostateczny w stosunku do ich położenia i możliwych do pełnienia funkcji. Przyszły sposób wykorzystania obiektów tego typu będzie miał wpływ na funkcjonalność gminnej przestrzeni.

2.3. Zbiornik Dobczycki

Zbiornik Dobczycki to zbiornik zaporowy, utworzony na rzece Raba. Pełni on funkcję zbiornika retencyjnego oraz rezerwuaru wody pitnej. Dzięki budowie Zbiornika rozwiązano problem powodzi powodowanych przez wylewy Raby. Zbiornik uporządkował gospodarkę wodną na Rabie, umożliwił regulację przepływów wody, zapewnił ochronę dla wielu obszarów, które pomimo położenia poza terenami uznanymi za zalewowe, często narażone były na podtopienia i powodzie. Dzięki nagromadzeniu wody dobrej jakości, Zbiornik stał się głównym źródłem wody pitnej dla wielu miejscowości, w tym dla położonego w odległości około 20 km Krakowa. Ponadto, budowa Zbiornika umożliwiła także utworzenie przy nim elektrowni wodnej. Funkcjonuje ona poniżej Zbiornika, posiada moc 2,5 MW. Według danych Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie, produkcja średnia roczna elektrowni wynosi 9,6 GWh. W chwili obecnej, ze względu na istniejące ujęcie wody pitnej, dostęp do zbiornika jest zablokowany z przyczyn sanitarnych.

Ograniczenia w dostępie do zbiornika oraz jego zagospodarowaniu wykraczającemu poza pierwotne funkcje, stanowi poważny problem dla gmin, na terenie których jest on zlokalizowany. Nie mogą one w pełni wykorzystać potencjału i możliwości, jakie daje usytuowanie tego akwenu w ich granicach administracyjnych. Funkcjonalność i znaczenie Zbiornika posiadają charakter ponadlokalny, z tego względu gminy nad nim położone borykają się z wieloma trudnościami związanymi z wykorzystaniem Zbiornika do własnych celów i na rzecz mieszkańców oraz innych odbiorców (np. przedsiębiorców, turystów). Zbiornik administrowany jest przedmiotem zewnętrznym, a wszelkie działania z nim związane podporządkowane są jednej z jego głównych funkcji – dostaw wody pitnej. Ze względu na konieczność utrzymania wysokiej jakości wody w Zbiorniku, bardzo ograniczono lub zablokowano inne funkcje, jakie mogą być pełnione przez zbiornik wodny, w szczególności

rekreacyjną i turystyczną. Powoduje to znaczne zredukowanie korzyści i możliwości, jakie posiadają gminy położone nad Zbiornikiem, w szczególności w zakresie wykorzystania jego potencjału do poprawy jakości życia mieszkańców oraz rozwoju gospodarki.

Brak możliwości wykorzystania Zbiornika na rzecz turystyki i rekreacji należy do głównych problemów gminy Dobczyce w zakresie rozwoju tej branży gospodarki. Jest to szczególnie odczuwalne ze względu na fakt, iż gminy położone nad Zbiornikiem cechują się wysokimi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi, a rozwój różnych form turystyki, w tym ekoturystyki, należą do głównych kierunków ich rozwoju, określonych w strategiach oraz wieloletnich planach. Ponadto, ograniczenie funkcji rekreacyjnych, takich jak wędkowanie, sporty wodne, kąpiel, wpływa negatywnie na możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego przez mieszkańców.

Warto zauważyć, iż poza bezpośrednim zagospodarowaniem Zbiornika do celów rekreacyjnych i turystycznych, niezwykle ważne jest wykorzystanie w tym zakresie potencjału jego otoczenia oraz oddziaływania Zbiornika na cały obszar gmin, w których granicach administracyjnych jest on usytuowany. Zbiornik Dobczycki, poza podstawową rolą, pełni także funkcję krajobrazotwórczą, co w połączeniu ze znajdującymi się w pobliżu obiektami zabytkowymi (w tym położonym bezpośrednio nad Zbiornikiem zamkiem królewskim w Dobczycach) oraz pasmami górskimi Beskidów, tworzy niezwykle atrakcyjne miejsca o unikalnych, wysokich walorach krajobrazowo-poznawczych. Oddziaływanie Zbiornika w tym zakresie jest szersze, niż wpływ na jego bezpośrednie otoczenie i obejmuje co najmniej całkowity obszar wszystkich gmin, na terenie których jest on zlokalizowany. Oznacza to, iż do działań związanych z wykorzystaniem jego potencjału turystyczno-rekreacyjnego należą nie tylko inicjatywy umożliwiające bezpośrednie korzystanie ze Zbiornika, lecz także wszystkie przedsięwzięcia realizowane na rzecz rozwoju turystyki i rekreacji na obszarze jego oddziaływania.

2.4. Strefy ochrony konserwatorskiej i obiekty zabytkowe

Najbardziej znanym zabytkiem gminy Dobczyce są ruiny zamku królewskiego, usytuowane w obrębie Starego Miasta. Stare Miasto w Dobczycach to teren położony na wzgórzu, z którego rozpościerają się widoki na całą okolicę. Teren ten był niegdyś otoczony murami obronnymi, dziś zachowanymi jedynie we fragmentach, głównie od strony wschodniej. Zlokalizowane są tutaj ważne dla miasta i jego historii obiekty. Są to przede wszystkim ruiny zamku oraz murowany kościół św. Jana Chrzciciela z początku XIX w. wraz z dzwonnica i placem przykościelnym. Ponadto, na terenie Starego Miasta znajduje się jeszcze niewielki skansen budownictwa ludowego oraz prywatne domy i zabudowania gospodarcze. Znajdują się tutaj także pomniki przyrody ożywionej, w tym cenne egzemplarze drzew (m.in. grupa lip wokół kościoła).

Do rejestru Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków wpisane są następujące obiekty i zespoły zabytkowe znajdujące się na terenie gminy Dobczyce:

- Brzączowice - pozostałość dworskiego założenia parkowego,
- Dziekanowice - kościół p.w. św. Marii Magdaleny, otoczenie, starodrzew,
- Dobczyce - zespół urbanistyczno-krajobrazowy miasta, ślady szachownicowego planu miasta, plac zw. Majdaniec, fragment murów obronnych, ruiny zamku, kościół p.w. św. Jana Chrzciciela, pozostałość zabudowy regionalnej,
- Dobczyce - kościół p.w. św. Jana Chrzciciela, otoczenie, starodrzew,

- Dobczyce– ruiny zamku, otoczenie z drzewostanem,
- Sieraków - zespół dworski: dwór, park,
- Stojowice, gm. Dobczyce - figura - nagrobek braci Stojanowskich.

Ponadto, do rejestru zabytków wpisane są następujące zabytki ruchome:

- 2 elementy wyposażenia kościoła parafialnego pw. MB Królowej Polski w Brzączowicach,
- kapliczka z figurą NMP Niepokalanie Poczętej w Brzezowej – Gaik,
- kapliczka z figurą MB w typie Madonny Sykstyńskiej w Brzezowej – Gaik,
- pomnik Grunwaldzki z 1910 r. w Brzezowej,
- wyposażenie kościoła pw. św. Jana Chrzciciela w Dobczycach,
- wyposażenie kościoła parafialnego w Dobczycach,
- wyposażenie kościoła pw. św. Marii Magdaleny w Dziekanowicach,
- kapliczka - kolumna neogotycka z metalowym krzyżem w Dziekanowicach,
- kapliczka Bożej Męki w Stojowicach,
- kamienna kapliczka przydrożna z 1858 r. z figurą św. Walentego w Brzączowicach,
- kamienna kapliczka przydrożna z 1906 r. z figurą Marii Panny w Brzączowicach.

Zgodnie z zapisami Gminnego programu opieki nad zabytkami Gminy i Miasta Dobczyce, teren Wzgórza Staromiejskiego, Góra Zamkowa, Wzgórze Plac Miejsowy z cmentarzem komunalnym i tereny skansenu - dawne łąki plebańskie objęte są ochroną w ramach strefy A ochrony konserwatorskiej. Strefą B ochrony konserwatorskiej objęty jest teren miasta Dobczyce zurbanizowany w XVIII wieku (m.in. kościół pw. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych z lat 1947 - 1949, powstały w miejscu kaplicy z 1816 r., budynek straży pożarnej z kamienną wieżą, oraz piaskowcowa figura św. Floriana z 1768 r.) oraz zabytkowe zespoły w Brzączowicach, Dziekanowicach, Kornatce, Niezdowie, Sierakowie, Stojowicach i Stadnikach.

2.5. Infrastruktura techniczna

2.5.1. Sieć drogowa

Głównymi szlakami komunikacyjnym gminy Dobczyce są dwie drogi o znaczeniu ponadlokalnym:

- droga wojewódzka nr 964 Kraków – Wieliczka, Dobczyce – Mszana Dolna
- droga wojewódzka nr 967 Myślenice – Bochnia.

Zapewniają one dojazd do Krakowa oraz do położonych w pobliżu miast powiatowych Myślenic, Bochni, Wieliczki. Droga nr 967 stanowi tzw. dużą obwodnicę Krakowa, przejmującą ruch tranzytowy od granicy Państwa z Czechami (przejście w Cieszynie, 107 km) i Słowacją (przejście w Chyżnem, połączone drogą krajową nr 7, 59 km) a drogą krajową nr 4, w stronę granicy z Ukrainą (przejście Korczowa, odległość 214 km). Drogi wojewódzkie pozwalają na ominięcie centrum Dobczyc, dzięki czemu wyprowadzają z niego ruch tranzytowy. Długość dróg wojewódzkich biegnących przez obszar gminy wynosi ponad 15 km.

Istotne znaczenie dla układu komunikacyjnego gminy ma sieć dróg powiatowych, którą tworzy łącznie około 42 km dróg. Są to drogi zapewniające dostęp do miasta Dobczyce

i umożliwiające dojazd do sąsiednich gmin. Ich stan techniczny uznany jest za dobry. Przez obszar gminy przebiegają następujące drogi powiatowe:

- Zakliczyn-Brzączowice K1923,
- Brzączowice-Gorzków K1953,
- Dobczyce-Kornatka-Zasań K1931 (w ciągu drogi ul. Dębowa, ul. Stroma),
- Banowice-Brzezowa-Kornatka K1932,
- Dziekanowice-Jankówka K1954,
- Dobczyce-Stadniki-Gdów K1956 (w ciągu ul. Stadnicka),
- Dobczyce-Stadniki K1955 (w ciągu ul. Skrzynecka),
- Stadniki-Krzyworzeka K1957,
- ul. Górska i ul. Przedbronie K1983,
- ul. Kazimierza Wielkiego K1985,
- ul. Garncarska K1982,
- ul. Jagiellońska K1984,
- ul. Nowowiejska K1986,
- ul. Grabowa K1993.

Łączna długość dróg powiatowych przebiegających przez obszar gminy wynosi ponad 41 km.

Sieć drogową gminy Dobczyce uzupełniają (dane Raportu o stanie Gminy Dobczyce za 2021 rok):

- drogi publiczne o charakterze gminnym, zapewniające dojazd do poszczególnych miejscowości i ich części (łącznie długość: około 54 km);
- drogi wewnętrzne, będące własnością Gminy Dobczyce (około 24 km);
- drogi wewnętrzne o nieuregulowanym stanie prawnym (ok. 34 km).

Pod względem dostępności sieć dróg gminnych należy uznać za rozwiniętą w sposób wystarczający. Do podstawowych problemów związanych z siecią dróg na terenie gminy należy niedostateczna dostępność chodników, szczególnie przy drogach o dużym natężeniu ruchu: odcinkach dróg wojewódzkich i powiatowych przebiegających przez miejscowości. Ponadto, część odcinków dróg wymaga modernizacji. Problemem jest również nieuregulowany stan prawny części dróg wewnętrznych, co utrudnia utrzymanie tych dróg.

Dane Banku Danych Lokalnych GUS za rok 2020 (najbardziej aktualne na moment opracowania) wskazują, iż na terenie gminy Dobczyce znajdowało się 3,1 km dróg rowerowych, rozumianych jako drogi lub ich części przeznaczone do ruchu rowerów jednośladowych, oznaczone odpowiednimi znakami drogowymi (ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 450)). Ujęto w ramach tych danych drogi służące głównie do celów komunikacyjnych, a nie turystycznych, tzw. szlaków rowerowych (np. położonych w lesie). Analiza wskaźników w porównaniu do województwa i powiatu wykazała, iż obszar gminy Dobczyce cechuje się wyższymi wskaźnikami długości dróg dla rowerów na 100 km² oraz na 10 000 mieszkańców od powiatu myślenickiego, natomiast niższymi od średnich wojewódzkich.

Odcinki ścieżek rowerowych, które powstały nie tworzą spójnej całości i nie dają możliwości komfortowego przemieszczania się po Gminie z zapewnieniem bezpieczeństwa niechronionym użytkownikom ruchu.

Tabela 4. Porównanie dróg dla rowerów na 100 km² oraz dróg dla rowerów na 10 000 mieszkańców dla obszaru gminy Dobczyce, powiatu myślenickiego oraz województwa małopolskiego w 2020 roku

	Drogi dla rowerów na 100 km ²	Drogi dla rowerów na 10 000 mieszkańców
Gmina Dobczyce	4,67	2,02
Powiat myślenicki	1,86	0,98
Województwo małopolskie	5,09	2,26

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Z punktu widzenia bezpieczeństwa wszystkich użytkowników dróg, lecz także rozwoju turystyki i rekreacji, korzystne byłoby także rozbudowywanie sieci ścieżek rowerowych i ich wydzielanie z pasów drogowych.

Przez obszar gminy nie przebiega sieć kolejowa.

2.5.2. Gospodarka wodno-ściekowa

Zgodnie z danymi Referatu Gospodarki Komunalnej Urzędu Gminy i Miasta Dobczyce w 2021 roku na terenie gminy Dobczyce długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej wynosiła 143,8 km, natomiast długość czynnej sieci kanalizacyjnej 88,3 km. Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, z sieci wodociągowej korzystało 14 977 mieszkańców, natomiast z sieci kanalizacji sanitarnej – 8 586 osób. Podstawowe dane dotyczące poziomu rozwoju gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy przedstawia poniższa tabela:

Tabela 5. Podstawowe dane dotyczące rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy Dobczyce w 2021 roku

Wodociągi		
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	143,8
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	4 141
woda dostarczona	dam ³	811,8
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	34,6
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	14 977
udział strat wody w łącznej ilości dostarczonej wody	%	32,5
Kanalizacja		
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	88,3
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 157
ścieki odprowadzone	dam ³	882,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	8 586
awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	58

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, Referat Gospodarki Komunalnej Urzędu Gminy i Miasta Dobczyce

Na terenie gminy działalność prowadzi Zakład Uzdatniania Wody Raba, należący do spółki Wodociągi Miasta Krakowa. Zakład dostarcza wodę odbiorcom w Krakowie za pomocą trzech magistrali wodociągowych, prowadzących wodę z ujęcia na Zbiorniku Dobczyckim. Bezpośrednio z Zakładu Uzdatniania Wody Raba za pomocą dwóch niezależnych magistrali zaopatrywana jest także część gminy Dobczyce, w tym miasto Dobczyce i strefa przemysłowa (wodociąg Dobczyce -wodociągi zasilane z Zakładu Uzdatniania Wody w Dobczycach w tym były wodociąg Skrzynka). Dodatkowym, awaryjnym źródłem zaopatrzenia mieszkańców w wodę są ujęcia głębinowe

Na terenie gminy znajduje się miejska oczyszczalnia ścieków w Dobczycach, o przepustowości $Q_{\text{sr}} = 3850 \text{ m}^3/\text{dobę}$. Miasto Dobczyce skanalizowane jest w systemie rozdzielczym, natomiast na obszarze wiejskim gminy, jedynie na części, funkcjonuje tylko kanalizacja sanitarna.

Gmina Dobczyce cechuje się wysokim poziomem zwodociągowania. Ponad 97% mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej, zarówno w ujęciu łącznym, jak i w podziale na miasto oraz obszar wiejski. Jest to najwyższa wartość, w porównaniu do średnich powiatowych i gminnych, także w podziale na obszar miasto i wieś. Skrajnie różne wartości przyjmują wskaźniki dotyczące kanalizacji – wartości gminne są poniżej średnich dla powiatu i regionu, w każdym z badanych obszarów.

Tabela 6. Stopień zwodociągowania i skanalizowania gminy Dobczyce w 2020 roku

	Gmina Dobczyce	Miasto Dobczyce	Obszary wiejskie gminy Dobczyce
Stopień zwodociągowania	97,5	97,1	97,7
Stopień skanalizowania	55,8	80,6	37,9
	Powiat myślenicki	Powiat myślenicki - miasta	Obszary wiejskie powiatu myślenickiego
Stopień zwodociągowania	64,3	89,4	56,2
Stopień skanalizowania	59,4	89,0	49,8
	Województwo małopolskie	Województwo małopolskie - miasta	Obszary wiejskie województwa małopolskiego
Stopień zwodociągowania	81,9	95,7	69,1
Stopień skanalizowania	64,6	88,9	42,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Obszary niezwodociągowane i nieskanalizowane korzystają z przydomowych studni i zbiorników bezodpływowych. Obniża to znacznie standardy sanitarne tych terenów oraz powoduje utrudnienia związane ze zbieraniem się ścieków na terenie posesji oraz z ich wywożeniem (należy między innymi zapewnić dostęp wozom asenizacyjnym do zbiorników, utrzymywać szczelność zbiorników, ponosić koszty wywożenia nieczystości, itp.). Problemem są również różnego rodzaju nieszczelności, które mogą się pojawić szczególnie w starszych

i wyeksploatowanych zbiornikach. Zgodnie z danymi Raportu o stanie Gminy Dobczyce za 2021 rok, w roku 2021 zarejestrowano do eksploatacji 5 przydomowych oczyszczalni zgłoszonych przez mieszkańców gminy Dobczyce. Łączna liczba wszystkich zgłoszonych do eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków według stanu na dzień 31.12.2021 r. wynosi 48.

Zauważyć należy także dysproporcję pomiędzy rozwojem i dostępnością gminnej sieci wodociągowej a kanalizacyjnej, szczególnie na obszarach wiejskich gminy Dobczyce, co utrudnia prowadzenie kompleksowej gospodarki wodno-ściekowej. Niedostateczny rozwój sieci kanalizacyjnej na obszarach zamieszkałych, zabudowanych powoduje duże zagrożenie dla środowiska naturalnego oraz wód powierzchniowych i podziemnych. Zwiększa się ryzyko przedostania ścieków bytowych do otoczenia, co spowodować może zanieczyszczenia gleb i wód oraz stanowić może duże zagrożenie epidemiologiczne. Niewłaściwa gospodarka ściekami może pogorszyć jakość środowiska naturalnego gminy, a także niekorzystnie wpłynąć na funkcjonowanie ekosystemów znajdujących się na przedmiotowym obszarze. Jest to szczególnie istotne pod kątem ochrony wód Zbiornika Dobczyckiego, który służy między innymi jako rezerwuuar wody pitnej. Z tego względu, podejmowane są inwestycje mające na celu skanalizowanie w pierwszej kolejności terenów bezpośrednio sąsiadujących ze Zbiornikiem.

2.5.3. Sieć gazowa

Zgodnie z zapisami Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Dobczyce, przez teren gminy przebiegają gazociągi przesyłowe wysokiego ciśnienia, których właścicielem jest Karpacka Spółka Gazownictwa Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie oraz Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Tarnowie. Większość obszaru miasta oraz wsi jest zgazyfikowane poprzez sieć gazową średniego ciśnienia (w zakresie średnic do DN 100 stal i DN 180 PE), stację redukcyjno-pomiarową II-go stopnia zlokalizowaną w mieście Dobczyce na os. Jagiellońskim, stację pomiarową zlokalizowaną w mieście Dobczyce przy ul. Wawelskiej, a także sieć gazową niskiego ciśnienia (w zakresie średnic do DN 200 stal i DN 110 PE).

Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, w 2020 roku (ostatnie dostępne dane na moment opracowania) z gazu sieciowego korzystało 11 849 osób, co stanowiło 77,2 % mieszkańców gminy.

Tabela 7. Poziom rozwoju sieci gazowej na terenie gminy Dobczyce w 2021 roku

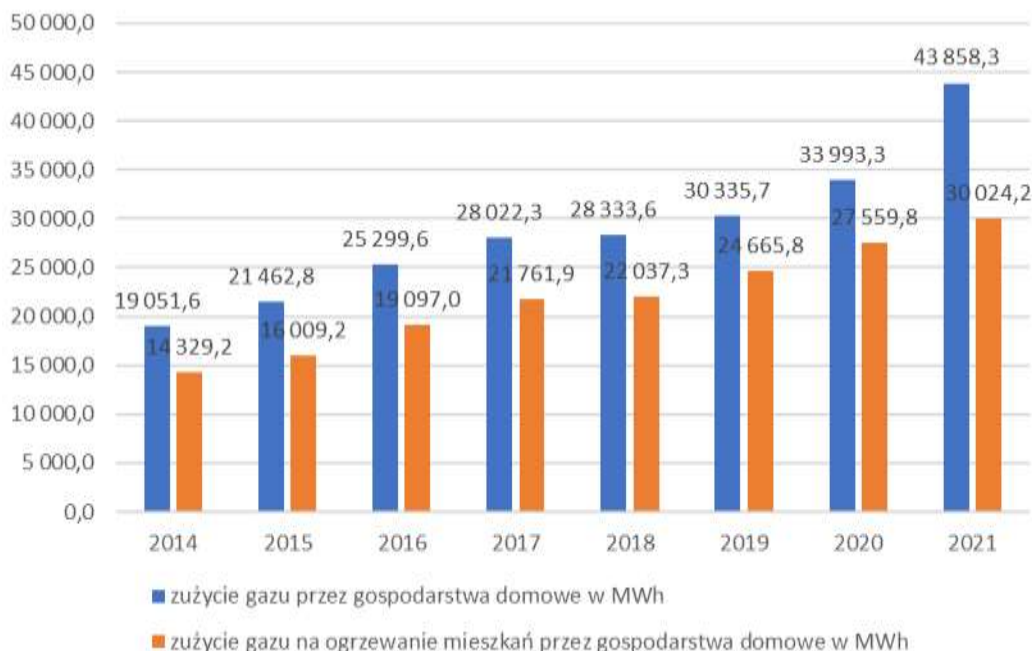
długość czynnej sieci ogółem w m	m	171 736
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieskalnych)	szt.	3 330
odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe)	gosp.	4 763
odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe) ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	2 219
zużycie gazu przez gospodarstwa domowe w MWh	MWh	43 858,3
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań przez gospodarstwa domowe w MWh	MWh	30 024,2
ludność korzystająca z sieci gazowej (2020 rok)	os.	11 849

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Od 2014 roku stale rosło zarówno zużycie gazu przez gospodarstwa domowe na terenie gminy, jak również zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań przez gospodarstwa domowe.

Wykres 3. Zużycie gazu przez gospodarstwa domowe oraz zużycie gazu przez gospodarstwa domowe na ogrzewanie mieszkań na terenie gminy Dobczyce w latach 2014-2021

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Dostępność sieci gazowej jest istotna z punktu widzenia między innymi wzrastającego poziomu zanieczyszczeń atmosferycznych, pochodzących ze źródeł bytowych, tzw. niskiej emisji. Z uwagi na fakt, iż w województwie małopolskim niska emisja należy do podstawowych problemów związanych ze stanem powietrza i jakością życia mieszkańców, możliwość ogrzewania budynków za pomocą gazu stanowi alternatywę dla pieców węglowych w zakresie zmniejszania zanieczyszczeń w procesie ogrzewania budynków. Na terenie gminy z tego rozwiązania korzysta około 42 % odbiorców gazu (gospodarstw domowych). Stopień wykorzystania gazu do ogrzewania budynków mieszkalnych zależy zarówno od dostępności sieci, jak też od innych czynników, przede wszystkim ekonomicznych i politycznych. Na moment opracowania dokumentu ceny gazu wzrastają, a Polska jest w trakcie zmiany dostawców tego paliwa z uwagi na wojnę w Ukrainie, co sprawia, iż rynek gazu jest niestabilny, a gaz jako surowiec energetyczny robi się mniej popularny.

2.5.4. Energia elektryczna

Zgodnie z zapisami Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Dobczyce, przez teren gminy przebiegają następujące linie wysokiego napięcia:

- Linia 400 kV w północnej części gminy,

- Linia 110 kV z kierunku północnego – zachodniego (przez Gorzków – Czechówkę),
- Linia 110 kV z kierunku wschodniego (przebiegająca przez Gdów).

Główny punkt zasilania umieszczony jest na Górze Jałowcowej. Punkt posiada zaplecze administracyjno-socjalne. Sieć niskiego oraz średniego napięcia obejmuje cały obszar gminy i miasta Dobczyce.

Do odbiorców na terenie Gminy Dobczyce dostarczane jest rocznie ok 81,3 GWh energii elektrycznej, w tym dla gospodarstw domowych 12,9 GWh.

Tabela 8. Liczba odbiorców poszczególnych taryf i wielkość dostarczanej energii elektrycznej w gminie Dobczyce w 2021 roku

taryfa	odbiorcy	liczba odbiorców (szt.)	dostawa energii elektrycznej (MWh)
B	duże firmy produkcyjne	23,00	60 301,41
C	zakłady pracy, usługi	589,00	8 112,14
G	gospodarstwa domowe	5 347,00	12 896,01
Razem		5 959,00	81 309,56

Źródło: TAURON DYSTRYBUCJA

Obiekty i instalacje komunalne zużywają około 2,2 GWh rocznie, w tym oświetlenie 0,7 GWh rocznie. W przypadku gospodarstw domowych zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę wynosi około 2,4 MWh rocznie.

2.5.5. Ciepłownictwo

Gospodarstwa domowe, budynki użyteczności publicznej oraz miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy Dobczyce zaopatrywane są w ciepło głównie z indywidualnych palenisk i kotłowni (poza blokami wielorodzinnymi). Podstawowymi surowcami grzewczymi w procesie dostarczania ciepła do budynków mieszkalnych są węgiel (w tym ekogroszek) ok. 41% i gaz sieciowy ok. 32%. Pozostałe surowce takie jak drewno, pelet, gaz płynny, olej opałowy oraz instalacje OZE dostarczają łącznie 27% energii cieplnej. Gminne budynki użyteczności publicznej ogrzewane są w większości za pomocą sieci gazowej. Do podstawowych problemów z dostarczaniem ciepła i ciepłej wody użytkowej do budynków mieszkalnych należy fakt, iż kotły często nie spełniają obowiązujących wymogów dotyczących emisji zanieczyszczeń i nie są wystarczająco efektywne energetycznie. Również i w obiektach użyteczności publicznej starsze kotły nie są wystarczająco efektywne. Na terenie gminy w ciągu ostatnich kilku lat podejmowano inwestycje mające na celu wymianę źródeł ciepła w budynkach indywidualnych oraz użyteczności publicznej. Dotyczyły one zarówno zmiany surowca grzewczego (z węgla kamiennego na gaz lub biomasę) jak też wymiany kotła na bardziej efektywny, spełniający obowiązujące wymogi emisji zanieczyszczeń z pozostawieniem tego samego surowca.

Poza nieefektywnymi, niespełniającymi wymogów środowiskowych kotłami, do podstawowych problemów związanych z ogrzewaniem budynków należy fakt, iż wiele budynków cechuje niska wydajność energetyczna (nieocieplone ściany, nieszczelna stolarka okienna i drzwiowa, itp.), która powoduje konieczność spalania większej ilości surowców do

uzyskania pożądanego efektu, niż w budynkach nowych, spełniających wymogi efektywności energetycznej. Konieczne jest także zwiększanie świadomości mieszkańców w zakresie niebezpieczeństw płynących ze spalania w przydomowych piecach i kotłowniach przedmiotów wykonanych z tworzyw nieprzeznaczonych do palenia (takich jak plastik, guma, tekstylia).

Obszar całego regionu boryka się z wysokimi stężeniami zanieczyszczeń powietrza. Zgodnie z oceną jakości powietrza, przeprowadzoną na terenie województwa małopolskiego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w 2021, strefa małopolska, do której należy obszar gminy Dobczyce, została zakwalifikowana do klasy C dla kryterium ochrony zdrowia dla następujących zanieczyszczeń: benzo(a)piren, pył zawieszony PM-2,5, pył zawieszony PM-10. Oznacza to, iż w przypadku tych zanieczyszczeń przekroczone zostały ich dopuszczalne poziomy stężenie w powietrzu. Pyły zawieszony PM-2,5 oraz PM-10 są zanieczyszczeniami uznawanymi za jedne z najbardziej toksycznych substancji w powietrzu. Emitowane są do atmosfery m.in. podczas procesu spalania paliw stałych (np. w procesie ogrzewania budynków). Benzo(α)piren należy do pocyklicznych węglowodorów aromatycznych, jest substancją silnie rakotwórczą. Do głównych przyczyn związanych z przekroczeniem poziomu zanieczyszczeń należą niekorzystne warunki klimatyczne, szczególnie lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków. Analiza wyników oceny stanu powietrza na terenie strefy małopolskiej potwierdza, że źródła niskiej emisji (źródła nieprzekraczające kilkunastu metrów wysokości – kotłownie lokalne, indywidualne paleniska domowe, emitory z zakładów użyteczności publicznej) należą do najpoważniejszych zagrożeń na terenie przedmiotowego obszaru.

Do rozwiązań sytuacji problemowej, związanej ze złym stanem powietrza na terenie całego regionu, należy także zwiększenie stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii w ogrzewaniu budynków i dostawach ciepłej wody użytkowej. Na terenie gminy funkcjonują obecnie rozwiązania tego typu, budynki użyteczności publicznej i domy prywatne są wyposażane w takie instalacje jak fotowoltaika, pompy ciepła, kolektory solarne, które wspomagają tradycyjne systemy ogrzewania budynków i wody. Rozwiązania te są coraz popularniejsze wśród mieszkańców. Szczególną dynamikę zakładania nowych instalacji odnotowano przed wejściem w życie zasady rozliczania fotowoltaiki na zasadzie net-billingu (rozliczania kwotowego, a nie ilościowego). Mimo zmiany przepisów na wydłużające czas zwrotu z inwestycji w instalację fotowoltaiczną, mieszkańcy gminy zakładają nowe urządzenia. Część z nich może to zrobić na starych zasadach, z uwagi na wzięcie udziału w projekcie parasolowym.

Konieczny jest dalszy rozwój OZE, szczególnie w zakresie ogrzewania budynków i wody, by wpływ nieodnawialnych źródeł energii na jakość powietrza na terenie gminy był możliwie jak najmniejszy.

2.5.6. Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy Dobczyce zainstalowane są instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii w procesie produkcji prądu, ciepła i ciepłej wody użytkowej. Korzystają z nich indywidualne gospodarstwa domowe, przedsiębiorcy oraz obiekty użyteczności publicznej.

Obecnie na obiektach publicznych usytuowanych na terenie gminy zamontowanych jest około 0,4 MWp mocy instalacji fotowoltaicznych produkujących około 400 MWh energii elektrycznej rocznie. W Rejestrze wytwórców energii w małej instalacji zarejestrowane są dwie instalacje o łącznej mocy 0,4 MWp z których korzystają przedsiębiorcy. W ciągu

ostatnich trzech lat znacznie wzrosła liczba i moc mikroinstalacji fotowoltaicznych, zainstalowanych na terenie gminy.

Tabela 9. Liczba i moc podłączonych mikroinstalacji fotowoltaicznych zainstalowanych na terenie gminy Dobczyce w latach 2019-2021

	Wyszczególnienie	2019		2020		2021	
		Liczba szt.	Moc kW	Liczba szt.	Moc kW	Liczba szt.	Moc kW
Dobczyce	przedsiębiorstwa	7	163,230	17	388,150	35	798,210
	gospodarstwa domowe	99	555,239	361	2 044,444	593	3 596,939

Źródło: TAURON DYSTRYBUCJA

W latach 2020-2022 w ramach projektu nr RPMP.04.01.01-12-1120/17 „Montaż instalacji OZE na obszarze LGD Turystyczna Podkova” w Dobczycach zamontowano 9 instalacji PV na obiektach publicznych (o łącznej mocy 238 kWp) oraz 122 instalacje PV w obiektach prywatnych (o łącznej mocy 688,77 kWp).

Ponadto na terenie gminy położona jest hydroelektrownia stanowiąca własność Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Do usytuowanej przy zaporze Zbiornika Dobczyckiego elektrowni woda pobierana jest za pomocą ujęcia wieżowego i doprowadzana do turbin sztolnią długości 131 m o średnicy 2,20 m wydrążoną w masywie Góry Zamkowej. Zainstalowane są dwie turbiny oraz dwa generatory. Parametry elektrowni:

- moc instalowana 2,5 MW,
- przepływ instalowany 10,70 m³/s,
- spad minimalny 14,8 m,
- spad maksymalny 30,7 m,
- produkcja średnia roczna elektrowni wynosi ok. 9,6 GWh.

2.5.7. Gospodarka odpadami

Zgodnie z danymi BDL GUS, w 2021 roku na terenie gminy Dobczyce zebrano 5,27 tys. ton odpadów, z czego ponad 80% to odpady zebrane z gospodarstw domowych. Ponad 52% odpadów zebrano na terenie miasta Dobczyce. Miasto cechuje się także przewagą ilości odpadów zebranych z gospodarstw domowych, natomiast zdecydowanie więcej odpadów z innych źródeł zebrano na obszarze wiejskim gminy.

Tabela 10. Odpady zebrane w 2021 na terenie gminy Dobczyce, miasta Dobczyce oraz obszaru wiejskiego gminy

	Gmina Dobczyce	Miasto Dobczyce	Obszar wiejski gminy Dobczyce
ogółem w tys. ton	5,27	2,78	2,50
z gospodarstw domowych	4 417,52	2 422,86	1 994,66

z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	855,72	353,55	502,17
--	--------	--------	--------

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W przypadku odpadów zbieranych selektywnie, w 2021 na terenie gminy zebrano ich 1 770,58 ton, z czego prawie 60% na terenie miasta Dobczyce. W mieście zebrano również około 60% odpadów selektywnych z gospodarstw domowych, natomiast w przypadku innych źródeł prawie 70% pochodziło z obszaru wiejskiego.

Tabela 11. Odpady zebrane w 2021 na terenie gminy Dobczyce, miasta Dobczyce oraz obszaru wiejskiego gminy

	Gmina Dobczyce	Miasto Dobczyce	Obszar wiejski gminy Dobczyce
ogółem	1 770,58	1 058,12	712,46
z gospodarstw domowych	1 756,52	1 053,86	702,66
z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	14,06	4,26	9,80

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Relacja odpadów zebranych selektywnie w stosunku do ogółu odpadów wygląda korzystniej na terenie miasta Dobczyce. Wskaźnik dla obszaru wiejskiego był dużo niższy od średniej dla gminy.

Tabela 12. Odpady selektywne w relacji do ogółu odpadów w 2021 na terenie gminy Dobczyce, miasta Dobczyce oraz obszaru wiejskiego gminy

Gmina Dobczyce	Miasto Dobczyce	Obszar wiejski gminy Dobczyce
33,6	38,1	28,5

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na terenie miasta Dobczyce funkcjonuje punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK). Gmina wywiązuje się ze swoich ustawowych obowiązków w zakresie gospodarowania odpadami. Do podstawowych zadań z zakresu gospodarki odpadami należy między innymi zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie w ogólnej ilości odbieranych odpadów, dalsze zwiększanie efektywności selektywnej zbiórki odpadów oraz podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców, przedsiębiorców i rolników w tym zakresie.

2.5.8. Telekomunikacja

Mieszkańcy gminy Dobczyce mają dostęp do wszystkich krajowych sieci telefonii komórkowej. Istnieje również dostęp do radiowego i światłowodowego Internetu. Na dostęp i jakość połączeń ma wpływ ukształtowanie terenu, z tego powodu istnieją miejsca, gdzie zasięg sieci jest słabszy, szczególnie w osiedlach peryferyjnych, jednak co do zasady, w głównych częściach gminnych miejscowości dostęp do telefonii komórkowej i Internetu należy uznać za wystarczający.

2.6. Zidentyfikowane problemy i pozytywne zjawiska sfery przestrzennej

POZYTYWNE ZJAWISKA

- Bliskość Krakowa i dobre połączenia drogowe z Krakowem;
- Położenie w sąsiedztwie aglomeracji krakowskiej;
- Wysokie walory krajobrazowe obszaru gminy;
- Poprawiający się stan środowiska naturalnego;
- Zasoby dziedzictwa kulturowego,
- Posiadanie przez miasto Dobczyce przestrzenie wyodrębnionego centrum, skupiającego funkcje administracyjne, gospodarcze, społeczne;
- Zwiększająca się liczba parkingów w centrum;
- Posiadanie przez Gminę terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod rekreację i turystykę oraz mieszkalnictwo;
- Dobrze rozwinięta sieć dróg publicznych;
- Wyprowadzenie z centrum miasta ruchu tranzytowego, dzięki obwodowemu przebiegowi dróg wojewódzkich;
- Funkcjonalne i przestrzenne powiązanie z Dobzycami miejscowości sąsiadujących z miastem
- Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa, wysoki poziom zwodociągowania obszaru gminy;
- Rozbudowa sieci gazowej;
- Rosnąca liczba instalacji wykorzystujących OZE;
- Koncentracja zakładów przemysłowych w wyodrębnionej strefie.

PROBLEMY

- Niska liczba zbiorników małej retencji na terenie gminy;
- Zmniejszanie się udziału obszarów biologicznie czynnych na terenie gminy;
- Niedostatecznie dobry stan JCWP (jednolitych części wód powierzchniowych);
- Zły stan powietrza w okresie grzewczym, głównie przez źródła niskiej emisji;
- Lokalne źródła zanieczyszczenia środowiska (ścieki bytowe, dzikie wysypiska);
- Niedostosowanie części gminnych przestrzeni publicznych i budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- Niewystarczająca funkcjonalność i estetyka przestrzeni publicznych, w tym centrum miasta;
- Brak zagospodarowania terenu pod zaporą;
- Problemy ze skomunikowaniem poszczególnych części miasta;
- Wzrost natężenia ruchu drogowego i zwiększenie zapotrzebowania na miejsca parkingowe w mieście;
- Niska rotacja użytkowników parkingów w centrum miasta;
- Zmniejszona spójność przestrzenna miasta wynikająca z rozwoju budownictwa jednorodzinnego w jego peryferyjnych częściach, postępujące rozproszenie osadnictwa;
- Ograniczenia w dostępności obszarów inwestycyjnych i mieszkaniowych wynikające z konfiguracji terenu i stosunków własnościowych;
- Zanikanie tradycyjnych cech zabudowy i przestrzeni;
- Zaburzenia ładu przestrzennego;
- Centrum miasta skupione wokół drogi o dużym natężeniu ruchu;
- Niedostateczna dostępność chodników, szczególnie przy drogach o dużym natężeniu ruchu;
- Niewystarczający stan nawierzchni części odcinków dróg;
- Nieuregulowany stan prawny części dróg;
- Nierozwinięta sieć bezpiecznych dróg rowerowych;
- Niezorganizowane centrum komunikacyjne;
- Niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacyjna, szczególnie na obszarach wiejskich;
- Duży udział paliw kopalnych w bilansie cieplnym gminy;
- Niewystarczająca efektywność energetyczna budynków;
- Niewystarczająca świadomość mieszkańców w zakresie niebezpieczeństw płynących ze spalania w przydomowych piecach i kotłowniach przedmiotów wykonanych z tworzyw nieprzeznaczonych do palenia.

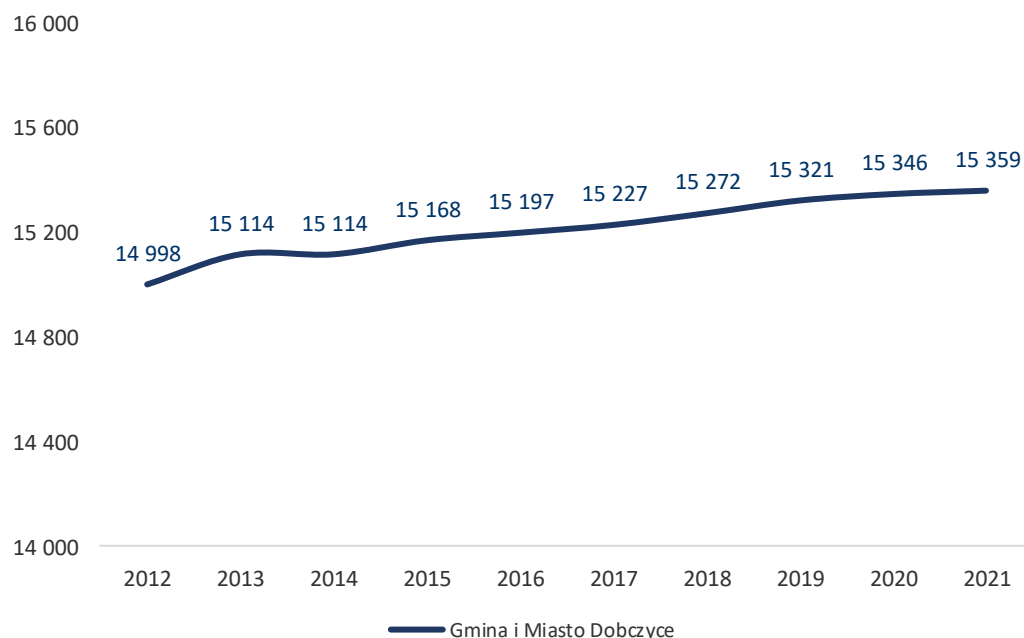

3. Sfera społeczna

3.1. Struktura demograficzna i społeczna

Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, w roku 2021, na terenie gminy Dobczyce mieszkało 15 359 osób. W dziesięcioletnim okresie, obejmującym okres od 2012 do 2021 roku, liczba ludności gminy wykazywała tendencję wzrostową w prawie każdym z porównywanych lat – wyjątkiem był rok 2014, w którym liczba mieszkańców, zgodnie ze stanem na 31 grudnia, kształtowała się na takim samym poziomie, jak w roku poprzednim. Wzrost liczby ludności w badanym okresie nie był intensywny, w porównaniu do roku 2012 liczba osób zamieszkujących obszar gminy w 2021 roku zwiększyła się o 361 (2,4%).

Wykres 4. Liczba mieszkańców gminy Dobczyce w latach 2012-2021

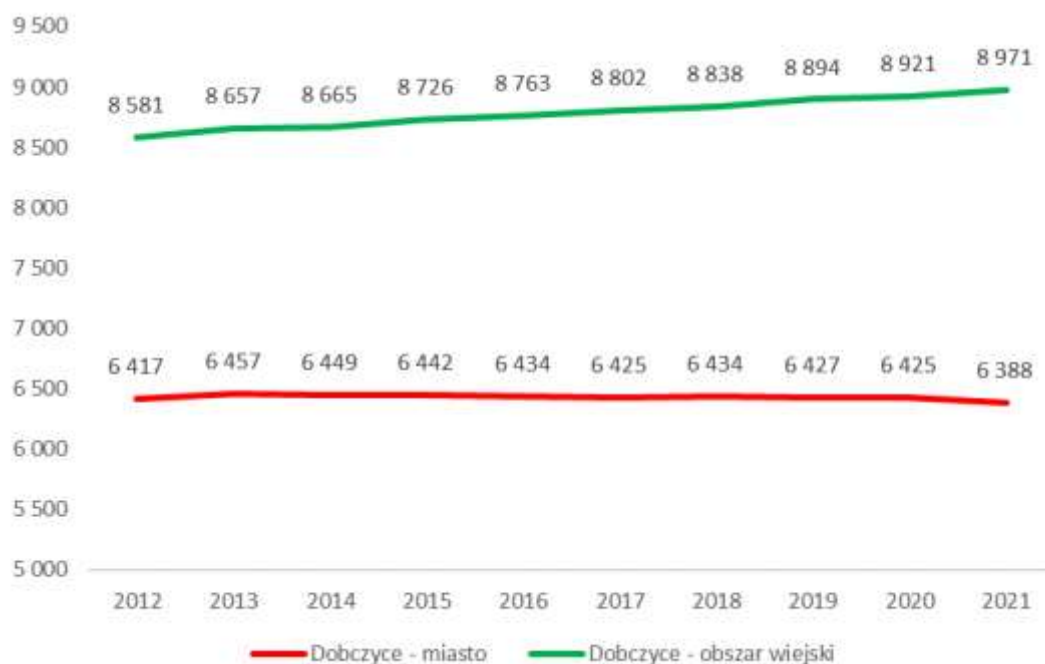

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Analiza danych dotyczących liczby ludności z podziałem na miasto i wieś wykazała, że trendy związane z jej kształtowaniem się są różne dla obu typów obszarów. Podczas, gdy na obszarze wiejskim gminy w badanym okresie odnotowano przyrost liczby mieszkańców o 390 osób (4,5%), obszar miejski cechuje się półprocentowym spadkiem tej liczby (-29 osób).

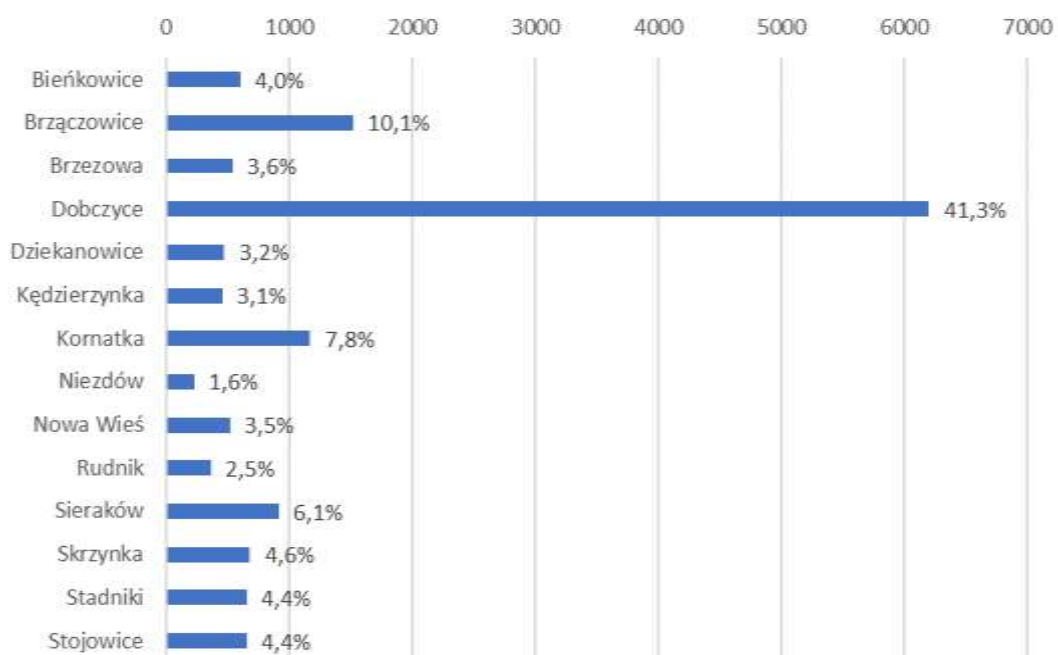
Wykres 5. Liczba mieszkańców gminy Dobczyce w latach 2012-2021 z podziałem na miasto i obszar wiejski

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Procentowy udział poszczególnych miejscowości w liczbie mieszkańców gminy ogółem kształtuje się następująco:

Wykres 6. Udział mieszkańców poszczególnych miejscowości w liczbie ludności gminy ogółem

Źródło: Opracowano na podstawie Raportu o stanie Gminy Dobczyce za 2021 rok

Miasto Dobczyce skupia ponad 40% ludności gminy. Na terenie gminy znajduje się 13 miejscowości wiejskich, liczba ich mieszkańców nie jest duża. Tylko trzy miejscowości przekraczają ponad pięcioprocentowy udział w ludności gminy: Brzączowice, Kornatka oraz Sieraków.

Gmina Dobczyce jest drugą pod względem liczebności mieszkańców gminą powiatu myślenickiego. Jej mieszkańcy stanowią 11,98 % ludności powiatu myślenickiego.

Tabela 13. Liczba ludności poszczególnych gmin powiatu myślenickiego w 2021 roku

	Gmina	Liczba mieszkańców
1	Myślenice	44 668
2	Dobczyce	15 359
3	Sułkowice	15 152
4	Pcim	11 102
5	Lubień	10 090
6	Siepraw	9 183
7	Tokarnia	8 816
8	Wiśniowa	7 412
9	Raciechowice	6 457
	Powiat myślenicki	128 239

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Do czynników mających podstawowe znaczenie dla kształtowania się liczby mieszkańców gminy należy przyrost naturalny. W badanym okresie, obejmującym lata 2012-2021, wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności dla gminy Dobczyce przyjmował wartości nieujemne. Jednocześnie widoczny jest znaczny spadek wartości wskaźnika – od prawie 6 w roku 2012 do zera w roku 2021 (0 oznacza równą liczbę urodzeń i zgonów). Biorąc pod uwagę miasto i obszar wiejski gminy, w 2021 roku wartość przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców na terenie miasta była ujemna, natomiast na terenie wsi dodatnia, jednak obie wartości były niewielkie, nie przekraczały 1/-1.

Tabela 14. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w gminie Dobczyce w podziale na miasto i wieś w latach 2012-2021

przyrost naturalny na 1000 ludności	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Dobczyce	5,88	3,91	2,84	4,88	3,16	2,89	2,50	3,67	2,54	0,00
Dobczyce - miasto	3,43	5,59	3,41	3,40	6,03	1,09	0,78	3,57	3,43	-0,94
Dobczyce – obszar wiejski gminy	7,73	2,66	2,42	5,98	1,03	4,21	3,75	3,74	1,91	0,67

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W sześciu z dziesięciu analizowanych lat przyrost naturalny na 1000 mieszkańców był wyższy na obszarach wiejskich, niż w mieście. Ponadto, poza wartością wskaźnika w mieście w roku 2021, wartości przyrostu naturalnego dla miasta i obszaru wiejskiego były nieujemne.

Obecnie, przyrost naturalny na 1000 ludności na terenie gminy Dobczyce jest mniejszy od średniej dla powiatu. W ciągu ostatnich 10 lat wskaźnik gminny czterokrotnie (w latach 2012, 2015, 2019, 2020) był wyższy od średniej powiatowej. W badanym okresie przyrost naturalny zarówno na terenie gminy, jak i na terenie powiatu, był wyższy od średniej wojewódzkiej.

Tabela 15. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w gminie Dobczyce w powiecie myślenickim w oraz województwie małopolskim latach 2012-2021

przyrost naturalny na 1000 ludności	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Dobczyce	5,88	3,91	2,84	4,88	3,16	2,89	2,50	3,67	2,54	0,00
Powiat myślenicki	3,81	3,93	3,27	3,91	4,03	4,06	3,99	2,83	1,27	0,02
Województwo małopolskie	1,35	1,20	1,43	0,99	1,66	1,86	1,59	1,16	-1,01	-2,18

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Kolejnym czynnikiem w zasadniczy sposób wpływającym na liczbę ludności są migracje. W latach 2012 – 2021 saldo migracji na terenie gminy było w większości lat dodatnie (liczba zameldowań jest większa, niż wymeldowań). Największe wartości odnotowano w latach 2012 oraz 2013. Obecnie saldo migracji ogółem jest dodatnie, wynosi 35 i jest znacznie wyższe od salda migracji w roku poprzednim, gdy było ono ujemne (większa liczba wymeldowań niż zameldowań). Analiza wartości salda migracji z podziałem na miasto i obszar wiejski wykazała, że dodatnie saldo migracji w badanym okresie generowane było przez wysoką, dodatnią wartość salda na obszarze wiejskim gminy, natomiast na saldo ujemne wpływają migracje z miasta – na obszarze wiejskim liczba wymeldowań nie przeważała nad liczbą zameldowań w żadnym z badanych lat.

Tabela 16. Saldo migracji ogółem w gminie Dobczyce w latach 2012-2021

Saldo migracji ogółem	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Dobczyce	65	61	-5	b/d	-2	-6	9	7	-11	35
Dobczyce - miasto	6	-5	-17	b/d	-16	-16	1	-14	-22	-21
Dobczyce – obszar wiejski gminy	59	66	12	b/d	14	10	8	21	11	56

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Porównanie wartości wskaźnika „saldo migracji na 1000 mieszkańców” dla gminy Dobczyce, powiatu myślenickiego oraz województwa małopolskiego wykazało, iż w roku 2021 gmina Dobczyce cechowała się jego dodatnią wartością, najwyższą spośród badanych jednostek. Jednak w okresie 2012-2021 tylko trzy razy gminne saldo migracji na 1000 mieszkańców było wyższe od średniej wojewódzkiej i powiatowej, ponadto gminny wskaźnik przyjmował także wartości ujemne, czego nie odnotowano dla wskaźnika powiatowego i wojewódzkiego.

Tabela 17. Saldo migracji na 1000 mieszkańców w gminie Dobczyce w powiecie myślenickim w oraz województwie małopolskim latach 2012-2021

Saldo migracji na 1000 mieszkańców	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gmina Dobczyce	4,35	4,05	-0,33	b/d	-0,13	-0,39	0,59	0,46	-0,72	2,28
Powiat myślenicki	2,42	1,82	1,57	b/d	1,27	1,39	1,78	2,04	1,32	1,81
Województwo małopolskie	1,07	0,84	0,88	b/d	1,09	1,21	1,63	2,02	1,17	1,41

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wskaźnik „saldo migracji na 1000 mieszkańców” dla gminy Dobczyce w badanym okresie wykazywał największe różnice w kształtowaniu się jego wartości spośród trzech badanych jednostek.

Korzystnie przedstawia się podział mieszkańców gminy Dobczyce ze względu na ekonomiczne grupy wieku. Największy udział w liczbie mieszkańców gminy ogółem mają osoby w wieku produkcyjnym – 61,95 %. Drugą pod względem liczebności grupę stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym (20,63%), natomiast trzecią – osoby w wieku poprodukcyjnym (17,42%). Przewaga liczby osób w wieku przedprodukcyjnym nad liczbą osób w wieku poprodukcyjnym jest pozytywną cechą struktury demograficznej gminy, minimalizuje intensywność zjawiska starzenia się społeczności lokalnej i powiązanych z nim trudności (ubytek pracowników na rynku pracy, zwiększone obciążenia socjalne, itp.).

Tabela 18. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Dobczyce w 2021 roku

	Ogółem	W wieku przedprodukcyjnym	W wieku produkcyjnym	W wieku poprodukcyjnym
Razem	15 359	3 168	9 516	2 675
Mężczyźni	7 646	1 651	5 065	930
Kobiety	7 713	1 517	4 451	1 745

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

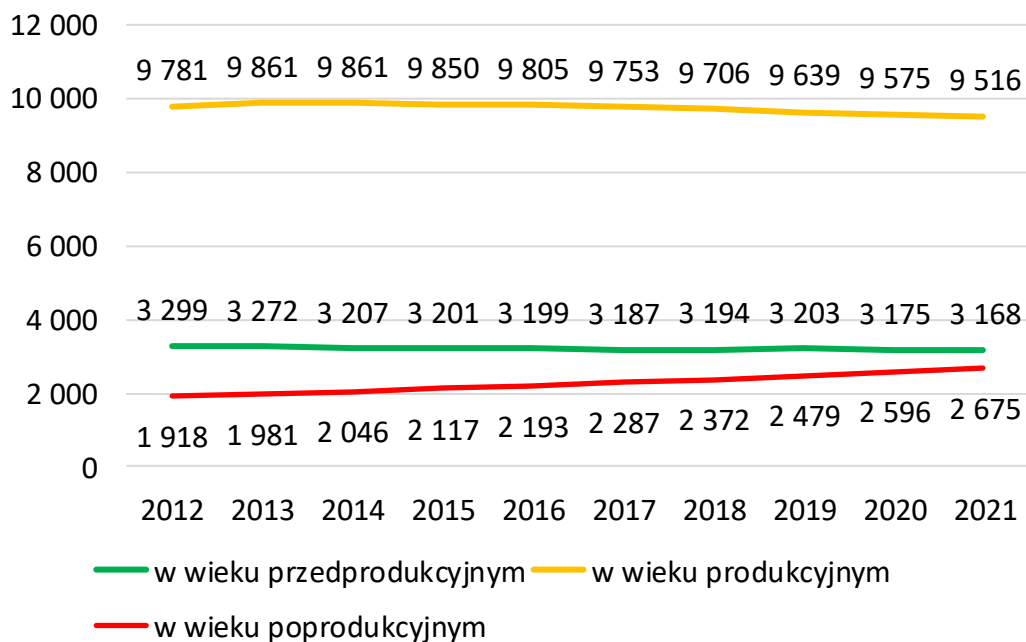
Analizując liczebność kobiet i mężczyzn w poszczególnych grupach wiekowych, można zauważyć, że kobiety istotnie przeważają w grupie osób w wieku poprodukcyjnym, natomiast w grupie osób w wieku produkcyjnym liczniejsi są mężczyźni. W liczbie kobiet i mężczyzn w dwóch pierwszych grupach wiekowych nie występują duże, dysproporcje. Największa różnica została odnotowana pomiędzy liczbą kobiet a mężczyzn w wieku poprodukcyjnym i jest wynikiem występowania na terenie całej Polski ogólnoeuropejskiego trendu – w krajach europejskich, a także w pozostałych wysoko rozwiniętych krajach na całym świecie, średnia długość życia kobiet jest dłuższa od średniej długości życia mężczyzn.

W badanym dziesięcioletnim okresie odnotowano spadek zarówno liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, jak i liczby osób w wieku produkcyjnym, rosła natomiast w tym okresie liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Różnica pomiędzy liczbą osób w wieku

przedprodukcyjnym a liczbą osób w wieku poprodukcyjnym zmniejszyła się z 1 381 osób w roku 2012 do 493 osób w roku 2021.

Wykres 7. Liczba ludności wg ekonomicznych grup wieku w gminie Dobczyce w latach 2012-2021

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem w gminie Dobczyce jest mniejszy, niż wynosi średnia dla powiatu i województwa, co oznacza, iż zjawisko starzenia się lokalnej społeczności postępuje wolniej na terenie gminy, niż na terenie powiatu i regionu. Jednocześnie, należy dodać, iż wartość wskaźnika gminnego i powiatowego jest na zbliżonym poziomie, natomiast obszar powiatu cechuje się większym udziałem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, niż obszar gminy. Gmina Dobczyce cechuje się z kolei najwyższym udziałem osób w wieku produkcyjnym w liczbie ludności ogółem. Województwo małopolskie jako jedyna badana jednostka cechuje się większym udziałem liczby osób w wieku poprodukcyjnym od liczby osób w wieku przedprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem.

Tabela 19. Porównanie udziału liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w ludności ogółem na terenie gminy Dobczyce, powiatu myślenickiego i województwa małopolskiego w 2021 roku

	W wieku przedprodukcyjnym	W wieku produkcyjnym	W wieku poprodukcyjnym
Gmina Dobczyce	20,63%	61,96%	17,42%
Powiat myślenicki	21,41%	61,02%	17,58%
Województwo małopolskie	19,17%	59,86%	20,97%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Z uwagi na fakt, iż zjawisko wzrostu udziału osób w podeszłym wieku w ogólnej liczbie mieszkańców, zwane także zjawiskiem starzenia się społeczeństw, jest jednym z najbardziej charakterystycznych trendów demograficznych większości krajów Europy i Ameryki Północnej, na terenie gminy Dobczyce oraz na terenie powiatu myślenickiego prognozuje się utrzymanie tego trendu i dalszy wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy systematycznym spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, co przybliży obie jednostki do sytuacji na terenie całego regionu.

Zgodnie z opracowaniem „Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 (opracowanie eksperymentalne)” (GUS 2017), przewiduje się następujące kształtowanie się udziału poszczególnych grup wieku w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie gminy Dobczyce:

Tabela 20. Prognoza udziału ludności wg ekonomicznych grup wieku w liczbie ludności ogółem na terenie gminy Dobczyce w latach 2022-2030

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
w wieku przedprodukcyjnym	21,66 %	21,68 %	21,81 %	21,65 %	21,26 %	20,95 %	20,68 %	20,37 %	20,16 %
w wieku produkcyjnym	60,33 %	59,67 %	58,96 %	58,68 %	58,80 %	58,66 %	58,54 %	58,54 %	58,40 %
w wieku poprodukcyjnym	18,02 %	18,65 %	19,23 %	19,66 %	19,94 %	20,39 %	20,78 %	21,09 %	21,44 %

Źródło: Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 (opracowanie eksperymentalne), GUS

Zgodnie z powyższą prognozą, udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie osób ogółem na terenie gminy Dobczyce będzie wyższy od udziału liczby osób w wieku przedprodukcyjnym od roku 2028, natomiast do tego roku, zarówno udział osób w wieku przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym w liczbie ludności ogółem będzie się zmniejszał.

Zjawisko starzenia się społeczeństw, jest jednym z najbardziej charakterystycznych trendów demograficznych cechującym zarówno kraje o najbardziej rozwiniętych gospodarkach, jak również grupę państw o niższym poziomie rozwoju, w których tryb życia społeczeństw, cechy struktury demograficznej i różnorodne zjawiska socjologiczne mają podobny przebieg. Do głównych przyczyn i czynników wpływających na wielkość zjawiska należą:

- wydłużenie przeciętnej długości życia ludzkiego,
- rozwój medycyny,
- spadek dzietności.

Coraz większy udział osób starszych w społeczeństwie powoduje wzrost kosztów ubezpieczeń społecznych oraz wzrost zapotrzebowania na świadczenia zdrowotne i socjalne. Na terenie gminy Dobczyce zjawisko to także występuje, liczba i udział osób starszych w liczbie ludności ogółem wzrastają, co niesie za sobą określone konsekwencje.

3.2. Mieszkalnictwo

Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, w 2020 roku na terenie gminy Dobczyce znajdowały się 4 473 mieszkania o łącznej powierzchni użytkowej 450 956 m², składające się z 20 440 izb. W zdecydowanej większości należały one do osób fizycznych. Ogółem, w gminie znajdowało się 3 964 budynków mieszkalnych.

Tabela 21. Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Dobczyce w 2020 roku

Zasoby mieszkaniowe		
ogółem		
mieszkania	mieszk.	4 473
izby	izba	20 440
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	450 956

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W latach 2012-2020 (dane za rok 2021 nie były dostępne w BDL GUS na moment opracowania) liczba mieszkań na terenie gminy rosła, zarówno w ujęciu ogólnym, jak też z podziałem na miasto i obszar wiejski. W roku 2020 na terenie miasta Dobczyce znajdowało się 43,12% zasobów mieszkaniowych gminy, co było wartością mniejszą niż w roku 2012, kiedy mieszkania w mieście stanowiły 44,07% zasobów. Oznacza to, iż liczba mieszkań w obszarze wiejskim rośnie szybciej, niż liczba mieszkań w mieście.

Wykres 8. Liczba mieszkań na terenie gminy Dobczyce w latach 2012-2020, w tym z podziałem na miasto i obszar wiejski

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Pod względem wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne, w 2020 roku najwięcej lokali mieszkalnych wyposażonych było w wodociąg, w który wyposażonych było ponad 95% mieszkań. Łazienka znajdowała się w ponad 90% mieszkań, natomiast centralne ogrzewanie w prawie 78%. Najmniej mieszkań posiadało wyposażenie w gaz sieciowy. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne w gminie Dobczyce należy uznać za bardzo dobre.

Tabela 22. Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne w gminie Dobczyce w 2020 roku

Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne		
ogółem	szt.	w %
wodociąg	4 259	95,2 %
łazienka	4 061	90,8 %
centralne ogrzewanie	3 477	77,7 %
gaz sieciowy	3 380	75,6 %

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Pod względem wskaźników dla zasobów mieszkaniowych, gmina Dobczyce cechuje się mniejszą liczbą mieszkań na 1000 mieszkańców niż województwo małopolskie. Większa w porównaniu do wskaźników powiatowych i wojewódzkich jest przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oraz przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę.

Tabela 23. Wskaźniki dla zasobów mieszkaniowych na terenie gminy Dobczyce, powiatu myślenickiego oraz województwa małopolskiego w 2020 roku

	Jedn.	Gmina Dobczyce	Powiat myślenicki	Województwo małopolskie
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	100,8	98,4	79,0
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	29,4	27,6	28,7
mieszkania na 1000 mieszkańców	mieszk.	291,5	280,6	363,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Mieszkaniowy zasób Gminy tworzą lokale mieszkalne położone w budynkach stanowiących własność Gminy. Zgodnie z zapisami Raportu o stanie Gminy Dobczyce, w 2021 roku Gmina Dobczyce posiadała 33 mieszkania komunalne i socjalne. Ponadto, w 2021 roku Gmina wynajmowała oraz użyczała 31 lokali użytkowych.

Do głównych problemów sfery mieszkaniowej na terenie gminy Dobczyce należy niska podaż mieszkań na rynku pierwotnym i wtórnym. Mniejsza jest liczba mieszkań na 1000 osób od średniej dla województwa. Podaż mieszkań komunalnych i socjalnych jest niewystarczająca w stosunku do istniejących potrzeb. Obszar gminy cechuje się także niedostatecznym poziomem inwestycji w rozwój budownictwa wielorodzinnego. Brakuje również mieszkań dla osób młodych, o niskiej zdolności kredytowej.

3.3. Szkolnictwo

Na terenie gminy Dobczyce funkcjonuje siedem szkół publicznych, dwa samorządowe przedszkola i szkoła muzyczna. Ogółem, Gmina Dobczyce jest organem prowadzącym dla następujących placówek (w nawiasach liczba uczęszczających na 30.09.2021):

- Szkoła Podstawowa w Brzączowicach (277),
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Dobczycach (324),
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Dobczycach (507),
- Szkoła Podstawowa w Dziekanowicach (199),
- Szkoła Podstawowa w Kornatce (190),
- Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi (69),
- Szkoła Podstawowa w Stadnikach (197),
- Przedszkole Samorządowe nr 1 w Dobczycach (190),
- Przedszkole Samorządowe nr 3 w Dobczycach (175),
- Szkoła Muzyczna I Stopnia w Dobczycach (122).

łącznie, do szkół podstawowych na terenie gminy uczęszczało 1763 uczniów, z czego 1477 to uczniowie szkół podstawowych, a 286 to wychowankowie oddziałów przedszkolnych przy 5 szkołach podstawowych. Do samorządowych przedszkoli uczęszczało łącznie 365 dzieci. W Przedszkolu Samorządowym nr 3 działa oddział żłobka, zapewniający opiekę nad dziećmi do lat 3.

Poza placówkami gminnymi na przedmiotowym obszarze działalność prowadzą:

- Zespół Szkół im. ks. Józefa Tischnera (organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Myślenicach),
- Niepubliczny żłobek Malucholandia w Dobczycach,
- Niepubliczne przedszkole ActiveKids w Sierakowie.

Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, w 2020 roku (najbardziej aktualne dane roczne BDL GUS na moment opracowania) do szkół podstawowych położonych na terenie gminy Dobczyce uczęszczało 1 462 uczniów. Gmina Dobczyce była drugą gminą powiatu pod względem liczby uczniów szkół podstawowych. Uczniowie gminnych szkół podstawowych stanowili około 12 % łącznej liczby uczniów szkół podstawowych na obszarze powiatu myślenickiego.

Tabela 24. Liczba szkół podstawowych oraz uczniów do nich uczęszczających i ich absolwentów w gminie Dobczyce i w powiecie myślenickim w 2020 roku

	Szkoły podstawowe		
	Liczba	Uczniowie	Absolwenci
Myślenice	20	4 347	404
Dobczyce	7	1 462	153
Sułkowice	6	1 347	149
Lubień	4	992	113
Pcim	5	983	126

Tokarnia	5	877	114
Siepraw	4	846	116
Wiśniowa	5	739	102
Raciechowice	5	612	51
Powiat myślenicki	61	12 205	1 328

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Warto dodać, iż ze względu na bliskość miasta Myślenice oraz położenie w niedalekiej odległości od Wieliczki i Krakowa, dzieci i młodzież mieszkająca na terenie gminy korzysta także z usług edukacyjnych placówek położonych na terenie tych miast. Wieliczka i Myślenice są wybierane częściej przez uczniów szkół ponadpodstawowych, ze względu na to, iż na terenie gminy Dobczyce funkcjonuje tylko jedna placówka tego typu, a dojazd do Myślenic i Wieliczki jest krótki i mało uciążliwy. Natomiast na wybór szkoły na terenie Krakowa częściej decydują się rodzice młodszych dzieci, szczególnie ci, którzy pracują w Krakowie. Łączą oni własny dojazd do pracy z dowiezieniem dzieci do szkół. Z jednej strony bliskość Myślenic, Wieliczki i Krakowa jest więc korzystna, uzupełnia i dywersyfikuje lokalną ofertę edukacyjną. Z drugiej – może powodować mniejsze zainteresowanie gminnymi szkołami i mniejszy popyt na ich usługi, co przekłada się na spadek liczby uczniów. Z uwagi na znaczenie kwestii wykształcenia, zarówno władze Gminy, jak i dyrekcje lokalnych szkół wraz z nauczycielami prowadzą działania mające na celu zapewnienie odpowiedniej bazy dydaktycznej placówkom lokalnym, stałą poprawę jakości kształcenia i atrakcyjności szkół gminnych oraz rozwój oferty edukacyjnej. Do głównych potrzeb w tym zakresie należy modernizacja bazy materialnej, zakup odpowiedniego wyposażenia oraz wdrażanie różnorodnych, często innowacyjnych programów edukacyjnych. Proces podnoszenia standardu lokalnych placówek oświatowych trwa od wielu lat, a jego efekty są już widoczne – placówki gminne cieszą się podobnym prestiżem i uznaniem uczniów.

3.4. Kultura

Za realizację zadań z zakresu kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na terenie miasta odpowiedzialna jest Gmina Dobczyce, co wynika z obowiązku ustawowego każdej gminy. W sferze kultury Gmina Dobczyce prowadzi działalność głównie przez swoje jednostki organizacyjne – Miejską Bibliotekę Publiczną im. Józefy Bergelówny w Dobczycach oraz Miejsko Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Dobczycach (MGOKiS).

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Dobczycach został powołany w roku 1973. Początkowo działalność Ośrodka Kultury opierała się głównie na organizacji imprez okolicznościowych i rocznicowych, imprez plenerowych i kulturalno-rozrywkowych. W latach 90-tych prężnie działało kółko edukacyjne, organizowano kursy tańca, naukę języków obcych, kursy komputerowe, kursy gotowania i pieczenia. Przy MGOK-u powstało ognisko muzyczne, zaczęto prowadzić umuzykalnienie w przedszkolach na terenie Gminy. W 2005 roku, za sprawą Uchwały Rady Miejskiej poszerzono zakres działania Ośrodka Kultury o działalność sportową, a jednostka otrzymała nową nazwę – Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Dobczycach (MGOKiS Dobczyce).

Podstawowe zadania statutowe, takie jak: rozpoznawanie oraz pobudzanie zainteresowań i potrzeb kulturalnych, przygotowanie do przyjmowania i odbioru wartości

kulturalnych, kształtowanie aktywnego uczestnictwa w kulturze, tworzenie warunków do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego, stwarzanie warunków dla funkcjonowania amatorskich artystycznych kół i klubów zainteresowań, sekcji, zespołów itp., edukacja kulturalna oraz popularyzacja wiedzy i sztuki, popularyzacja kultury fizycznej i turystyki MGOKiS realizuje m.in. poprzez:

- organizację imprez artystycznych, rozrywkowych i sportowych,
- pomoc zespołowym formom twórczości, podejmowanie przedsięwzięć edukacyjnych i oświatowych,
- działalność instrukcyjno-metodyczną,
- prowadzenie działalności wydawniczej i promocyjnej,
- prowadzenie kursów języków obcych,
- organizację wystaw, przeglądów i innych przedsięwzięć w zakresie popularyzacji dorobku kulturalnego,
- inspirowanie oraz promowanie działalności literackiej, artystycznej i innych form twórczości mieszkańców gminy,
- współpracę na rzecz kultury z instytucjami, stowarzyszeniami, społecznym ruchem artystycznym, placówkami oświatowymi,
- prowadzenie współpracy kulturalnej z zagranicą, zwłaszcza z miastami partnerskimi,
- wspieranie rozwoju sportu i współdziałanie ze stowarzyszeniami sportowymi.

Obecnie przy MGOKiS Dobczyce działa ponad 20 zespołów, sekcji i kół zainteresowań artystycznych i sportowych. Imprezy organizowane przez Ośrodek Kultury każdorazowo gromadzą od kilkudziesięciu do nawet kilku tysięcy osób.

Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, MGOKiS zorganizował w 2021 roku 111 imprez, w których udział wzięło łącznie 12 000 uczestników. Podstawowe dane statystyczne dotyczące działalności placówki zaprezentowano w poniższej tabeli:

Tabela 25. Funkcjonowanie Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w 2021 roku

DZIAŁALNOŚĆ DOMÓW, OŚRODKÓW KULTURY, KLUBÓW I ŚWIETLIC		
Imprezy organizowane przez jednostkę i uczestnicy		
ogółem	szt.	1
imprezy	szt.	111
uczestnicy imprez	osoba	12 000
liczba uczestników imprez na 1000 ludności	osoba	780,1
grupy artystyczne	szt.	23
członkowie grup artystycznych	osoba	874
koła / kluby / sekcje	szt.	10
członkowie kół / klubów / sekcji	osoba	436
liczba osób na placówkę (centrum kultury, dom kultury, ośrodek kultury, klub, świetlicę)	osoba	15 359,00
centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice na 10 tys. ludności	osoba	0,7

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W Dobczycach funkcjonuje Biblioteka Publiczna im. Józefy Bergelówny. Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, w 2021 roku z usług bibliotecznych na terenie gminy Dobczyce skorzystało 2 313 czytelników, odnotowano 46 988 wypożyczeń. W 2021 roku księgozbiór placówki liczył 36 714 woluminy.

Tabela 26. Funkcjonowanie biblioteki publicznej na terenie gminy Dobczyce w 2021 roku

BIBLIOTEKI		
Placówki biblioteczne		
biblioteki i filie	ob.	1
pracownicy bibliotek	osoba	5
księgozbiór	wol.	36 714
czytelnicy w ciągu roku	osoba	2 313
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	wol.	46 988

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Kultura należy do sektorów najbardziej dotkniętych z powodu pandemii COVID-19. Ograniczenia związane z uczestnictwem w imprezach, utrzymujące się przez dużą część 2020 roku oraz częściowo przez 2021 spowodowały zmniejszenie liczby osób korzystających z usług gminnych placówek kulturalnych. Wydarzenia te bardzo negatywnie odbiły się na funkcjonowaniu wszelkich ośrodków kultury, a podstawowym miernikiem tej sytuacji jest znaczny spadek liczby osób korzystających z ich usług w porównaniu do roku 2019 (ostatniego roku przed pandemią). W przypadku placówek kulturalnych działających na terenie gminy Dobczyce kształtuje się on następująco:

Tabela 27. Spadek liczby osób korzystających z gminnych instytucji kultury na terenie gminy Dobczyce w latach 2019-2021

	2019	2020	2021
Biblioteka czytelnicy	3 017	2 660	2 313
MGOKiS uczestnicy imprez	41 000	10 000	12 000

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Luzowanie obostrzeń związanych z pandemią COVID-19 i poprawiająca się sytuacja epidemiczna będą miały korzystny wpływ na wzrost liczby osób korzystających z oferty placówek kulturalnych na terenie gminy, jednak należy wziąć pod uwagę fakt, iż część osób, szczególnie spośród tych, które wcześniej sporadycznie brały udział w różnych imprezach kulturalnych, mogła podjąć decyzję o rezygnacji z uczestnictwa w kulturze, przynajmniej w najbliższym czasie, np. z obaw przed zakażeniem lub z powodu zaprzestania odczuwania potrzeby wzięcia udziału w wydarzeniach organizowanych po długim czasie zawieszenia działalności kulturalnej. Jest to duże wyzwanie dla placówek kultury, które będą musiały, z jednej strony, działać w reżimie sanitarnym i zgodnie z ograniczeniami, a z drugiej – przygotować w tych warunkach na tyle atrakcyjną ofertę kulturalną, by wzbudzić u odbiorców chęć skorzystania z niej. Na obszarze wiejskim istnieje mniejszy dostęp

infrastruktury tego typu, szczególnie ważne jest odpowiednie zagospodarowanie istniejących obiektów (np. Domu Ludowego w Stadnikach), by spełniały one różne funkcje na rzecz odbiorców.

3.5. Sport i rekreacja

Jednostką gminną zajmującą się realizacją zadań Gminy w zakresie sportu i rekreacji jest Miejsko Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Dobczycach. Zakres działań statutowych ośrodka kultury został rozszerzony o działalność sportową w 2005 roku. W 2011 roku siedziba MGOKiS została przeniesiona do Regionalnego Centrum Oświatowo-Sportowego w Dobczycach, którego MGOKiS został administratorem. W skład infrastruktury MGOKiS wchodzi między innymi hala sportowa. W tym samym roku do użytku oddane zostało Boisko Sportowe „Orlik 2012”, którego MGOKiS został zarządcą.

Do sekcji sportowych prowadzonych w ramach działalności MGOKiS należą: sekcja łucznicza, gimnastyka sportowa, gimnastyka artystyczna, gimnastyka korekcyjna, tenis stołowy, fitness oraz zajęcia taneczne.

Poza działalnością MGOKiS, za sport i rekreację na terenie gminy odpowiadają kluby sportowe:

- Dobczycki Klub Biegacza,
- Dobczycki Klub Tenisowy TOP SPIN,
- Klub Sportowy "Futbol Brzączowice",
- KS „Raba” Dobczyce,
- LKS „Dziekanovia” Dziekanowice,
- LKS „Iskra”,
- LKS „Rokita” Kornatka,
- Ognisko Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej ,
- Stowarzyszenie Łucznicze „Achilles”,
- UKS „Elektron”,
- UKS „Akademia Piłkarska”,
- UKS „Orzeł”,
- UKS „Płomień”,
- Klub tenisowy TENIS PRO
- Stowarzyszenie Rozbiegane Dobczyce
- Klub Sportowy „Podkowa”
- Klub sportowy „Towarzystwo Sportowe Dobczyce Goats”
- Małopolskie Stowarzyszenie Nordic Walking
- Judo Klub.

Głównymi elementami gminnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej są boiska sportowe różnego typu oraz hala sportowa w MGOKiS.

Boiska do piłki nożnej:

- Dobczyce KS "RABA", ul. Podgórska
- Dobczyce ul. Parkowa (przy SP - ORLIK 2012) - sztuczna murawa
- Dobczyce ul. Szkolna (przy RCOS)
- Dziekanowice, LKS "Dziekanovia" (wraz z zapleczem)
- Nowa Wieś, UKS "Orzeł" (wraz z zapleczem)

- Kornatka, LKS "Rokita" (wraz z zapleczem)
- Brzączowice (wraz z zapleczem)
- Stadniki (przy SP)

Boiska do piłki siatkowej:

- Dobczyce ul. Szkolna (przy Zespole Szkół) - boisko do piłki plażowej
- Dobczyce Park Miejski.

Boiska do tenisa ziemnego

- Dobczyce Park Miejski (3 korty i ścianka).
- Dobczyce ul. Parkowa (przy SP)
- Dobczyce ul. Jałowcowa (przy Centrum Szkoleniowym Jałowcowa Góra)

Boiska uniwersalne o sztucznej nawierzchni

- Dobczyce ul. Parkowa (przy SP - ORLIK 2012),
- Dobczyce ul. Szkolna (przy placu zabaw),
- Stadniki (przy SP)
- Kornatka (przy SP),
- Brzączowice (przy SP).

Hala sportowa w Regionalnym Centrum Oświatowo-Sportowym, z trybunami dla 388 osób oraz pomieszczeniami zaplecza technicznego i sanitarnego.

Hala sportowa dostosowana jest do rozgrywek w dziedzinach sportu: piłka ręczna, piłka nożna halowa, siatkówka, koszykówka, tenis, tenis stołowy, badminton, unihokej.

Ważnym miejscem do aktywnego spędzania wolnego czasu stał się otwarty w 2020 roku park miejski przy ul. Turystycznej w Dobzycach. Znajdują się w nim m.in. dwa place zabaw, w tym jeden „eco plac”, siłownia plenerowa, miejsce do gry w siatkówkę plażową bulle i mini golfa, specjalnie przygotowane miejsca na ogniska, trzy korty tenisowe, i ścianka treningowa oraz wpisująca się w krajobraz mała architektura. W centralnej części zmodernizowany budynek pełni funkcję punktu obsługi. Do parku można się dostać ścieżką pieszo-rowerową wzdłuż Raby.

Również połączenie za pomocą kładki korony zapory zbiornika ze Wzgórzem Zamkowym otworzyło więcej możliwości spacerowych i rekreacyjnych po największych atrakcjach Dobzyc.

3.6. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Według Banku Danych Lokalnych GUS w 2020 roku na terenie gminy Dobczyce funkcjonowało 7 przychodni ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Podstawowe dane statystyczne związane z funkcjonowaniem placówek ochrony zdrowia na terenie gminy zaprezentowano w poniższej tabeli:

Tabela 28. Funkcjonowanie placówek ochrony zdrowia na terenie gminy Dobczyce w 2021 roku

Przychodnie		
ogółem	ob.	13
placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 10 tys. ludności	ob.	8
Podstawowa opieka zdrowotna - porady		
porady ogółem		
ogółem	jd	140 273
Ambulatoryjna opieka zdrowotna - porady lekarskie		
porady lekarskie ogółem		
ogółem	jd	78 229
Apteki ogólnodostępne		
apteki	ob.	6
Apteki - wskaźniki		
ludność na aptekę ogólnodostępną	osoba	2 560

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Ponadto, w Dobczycach usytuowany jest zespół wyjazdowy podstawowy (pogotowie ratunkowe) Stacji Pomocy Doraźnej SP ZOZ w Myślenicach. Mieszkańcy gminy również korzystają z usług placówek opieki zdrowotnej oraz szpitali położonych na terenie Myślenic i Krakowa. Na terenie gminy znajdują się również apteki.

Instytucją świadczącą usługi opieki społecznej na rzecz mieszkańców gminy Dobczyce jest Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobczycach. Głównym celem jego działalności jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji zmuszających do korzystania z tego typu pomocy.

Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje zadania zlecone Gminie zgodnie z ustaleniami przekazywanymi w tej sprawie przez wojewodę. Realizuje również zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz stypendiów socjalnych. Ustalenia, co do sposobu wykonywania zadań własnych i zleconych Gminy określa w uchwale Rada Gminy. Podstawowe dane dotyczące udzielonych świadczeń pomocy społecznej na bazie danych BDL GUS zaprezentowano w poniższej tabeli:

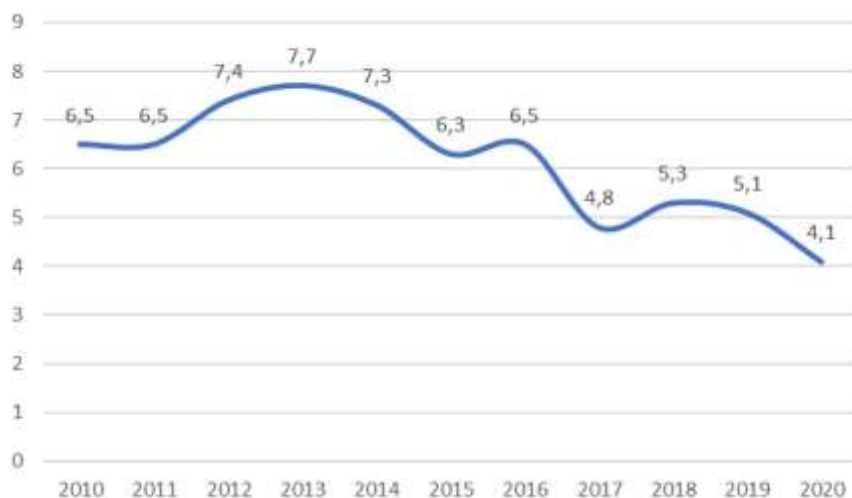
Tabela 29. Świadczenia pomocy społecznej na terenie gminy Dobczyce w 2020 roku

ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ		
Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej		
gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	gosp. dom.	256
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	osoba	629
beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	osoba	410
ŚWIADCZENIA RODZINNE		
Korzystający ze świadczeń rodzinnych		
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	rodzina	423
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	osoba	944
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	osoba	881
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	%	27,6

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wskaźnik „udział osób korzystających ze świadczeń społecznych w ludności ogółem [%]” w 2020 był najniższy od 11 lat.

Wykres 9. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w gminie Dobczyce, w latach 2010-2020 (%)

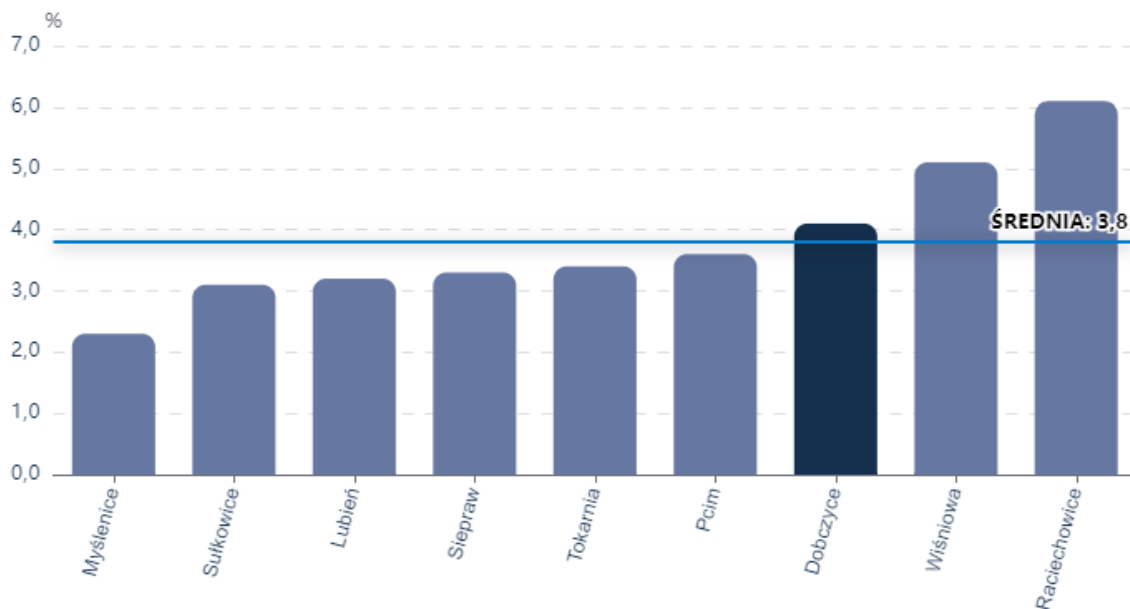

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2020, Gmina Dobczyce

Pomimo korzystnie kształtującej się wartości powyższego wskaźnika w latach, w 2020 roku był on wyższy na terenie gminy od średniej powiatowej. Tylko dwie gminy spośród wszystkich gmin powiatu cechowały się wskaźnikami o wyższej wartości.

Wykres 10. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w gminach powiatu myślenickiego w 2020 roku (%)

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2020, Gmina Dobczyce

3.7. Działalność organizacji pozarządowych i aktywność mieszkańców

Na terenie gminy Dobczyce swoją siedzibę posiadają organizacje pozarządowe i stowarzyszenia:

- Organizacje sportowe – 17 organizacji (w tym kluby sportowe, uczniowskie kluby sportowe, ludowe kluby sportowe);
- Organizacje kulturalne i kółka zainteresowań – 13 organizacji;
- Koła Gospodyń Wiejskich – 8 Kół;
- Ochotnicza Straż Pożarna – 13 jednostek.

Najliczniejsze są organizacje sportowe, umożliwiające swoim członkom aktywne spędzanie wolnego czasu i rozwój różnorodnych form kultury fizycznej.

Na terenie gminy funkcjonuje stosunkowo niedużo pozarządowych organizacji profesjonalnych, zatrudniających pracowników, angażujących się w trwałe, długofalowe działania. Większość organizacji prowadzona jest przez pasjonatów, zajmujących się działalnością społeczną w czasie wolnym, prowadzącym różnorodne działania, nie zawsze ukierunkowane na uzyskanie kompleksowych efektów w długim okresie, jednak niezwykle ważne dla lokalnej społeczności.

Od kilku lat obserwowany jest ogólny spadek aktywności społecznej oraz poziomu integracji lokalnej społeczności, wynikający z braku czasu, popularności indywidualnego stylu spędzania czasu wolnego oraz coraz większego wpływu komunikacji mobilnej i internetowej na relacje międzyludzkie. Jednocześnie, media społecznościowe pozwalają mieszkańcom

szybko zareagować w ważnych dla nich sprawach, niekoniecznie w sposób zorganizowany/institutionalny, co jednak pozwala na zauważenie aktywności tego typu.

3.8. Bezrobocie i rynek pracy

Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, gmina Dobczyce pod względem liczby bezrobotnych w 2020 była trzecią gminą powiatu myślenickiego ogółem oraz ostatnią wśród gmin miejsko-wiejskich. Więcej osób bezrobotnych mieszkało na obszarze wiejskim gminy Myślenice oraz w gminie Sułkowice. Kobiety stanowiły większość osób bezrobotnych, przy czym wskaźnik udziału kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem był jednym z najwyższych w powiecie. Osoby bezrobotne w wieku 18-24 lat na terenie gminy stanowiły 20,7% bezrobotnych, co kształtowało się na porównywalnym poziomie, co średnia powiatowa, lecz było zdecydowanie wyższe od wskaźników pozostałych gmin miejsko-wiejskich.

Tabela 30. Porównanie liczby bezrobotnych poszczególnych gmin powiatu myślenickiego w 2020 roku

Gmina	Bezrobotni ogółem	w tym	
		kobiety	w wieku 18-24 lata
Myślenice	673	53,0%	14,9%
Sułkowice	255	51,0%	15,7%
Dobczyce	227	53,7%	20,7%
Pcim	205	53,7%	28,3%
Lubień	164	44,8%	26,9%
Siepraw	143	48,3%	23,8%
Tokarnia	109	52,9%	18,4%
Wiśniowa	80	59,6%	34,9%
Raciechowice	67	52,5%	26,3%
POWIAT	1 923	53,3%	21,0%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Bardziej korzystnie, niż wskaźniki średnie dla całego powiatu myślenickiego, przedstawiają się dane dotyczące udziału osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych ogółem. W 2020 na terenie gminy Dobczyce wskaźnik ten kształtował się na poziomie poniżej 23%. Wyższy od średniej powiatowej był natomiast udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia w liczbie osób bezrobotnych ogółem i wynosił ponad 27%.

Tabela 31. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy w poszczególnych gminach powiatu myślenickiego w 2020 roku

Gmina	Długotrwale bezrobotni	Bezrobotni powyżej 50 r. życia
Dobczyce	22,91%	27,31%
Lubień	20,12%	19,51%
Myślenice	26,45%	24,67%
Pcim	17,56%	24,39%
Raciechowice	25,37%	19,40%
Siepraw	20,97%	18,88%
Sułkowice	27,45%	25,88%
Tokarnia	18,34%	11,92%
Wiśniowa	18,75%	21,25%
POWIAT	23,45%	23,19%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Obszar całego powiatu myślenickiego cechuje się stopą bezrobocia niższą od średniej dla województwa małopolskiego. Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, stopa bezrobocia dla powiatu myślenickiego w 2020 wynosiła 3,9% i była niższa od średniej wojewódzkiej (5,3 %). Stanowiła także najniższą stopę bezrobocia wśród powiatów ziemskich regionu.

Tabela 32. Stopa bezrobocia w poszczególnych powiatach województwa małopolskiego w 2020 roku

Powiat dąbrowski	11,0
Powiat nowosądecki	9,2
Powiat tatrzański	8,1
Powiat chrzanowski	7,7
Powiat limanowski	7,7
Powiat olkuski	7,4
Powiat nowotarski	7,2
Powiat tarnowski	7,0
Powiat wadowicki	6,9
Powiat oświęcimski	6,7
Powiat suski	6,1
Powiat gorlicki	5,9
Powiat brzeski	5,4
Powiat krakowski	5,4
Powiat proszowicki	5,4
Powiat wielicki	5,4
Powiat m. Tarnów	5,3
Powiat miechowski	4,9
Powiat bocheński	4,1

Powiat myślenicki	3,9
Powiat m. Nowy Sącz	3,9
Powiat m. Kraków	3,1
Województwo małopolskie	5,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, w 2020 roku na terenie gminy Dobczyce zatrudnione były 3 684 osoby, co stanowiło 17,84% wszystkich osób zatrudnionych na terenie powiatu. Kobiety stanowiły 57,79% wszystkich pracujących na terenie gminy (analogiczny wskaźnik dla powiatu jest o 0,7 pp. niższy).

Tabela 33. Liczba osób pracujących na terenie gminy Dobczyce i powiatu myślenickiego w 2020 roku

	Ogółem	
	ogółem	w tym kobiety
Gmina Dobczyce	3 684	2 129
Powiat myślenicki	20 652	11 790

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na obszarze powiatu myślenickiego dominuje zatrudnienie w usługach rozumianych łącznie jako handel i naprawa pojazdów oraz działalność finansowa i pozostałe usługi. Obszar gminy Dobczyce różni się od tego trendu – zdecydowanie przeważa tutaj zatrudnienie w przemyśle i budownictwie, do czego przyczynia się obecność strefy gospodarczej i ulokowanych w niej zakładów.

Tabela 34. Liczba osób pracujących na terenie gminy Dobczyce i powiatu myślenickiego w 2013 roku

	Przemysł i budownictwo	Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości oraz pozostałe usługi
Gmina Dobczyce	61,3%	19,6%	19,0%
Powiat myślenicki	44,6%	22,1%	33,0%

Źródło: Województwo Małopolskie. Podregiony. Powiaty. Gminy 2020

Co nie wynika z powyższego zestawienia, to fakt iż duże znaczenie dla lokalnego rynku pracy ma sektor usług nierynkowych. Jest to charakterystyczne dla mniejszych ośrodków miejskich i obszarów wiejskich, gdzie do głównych pracodawców należą urzędy, szkoły publiczne i inne instytucje o charakterze publicznym. Bardzo niski jest odsetek pracujących w rolnictwie.

Rynek pracy na terenie gminy cechuje się stosunkowo niskim poziomem rozwoju miejsc pracy w usługach rynkowych. Połowę wielkości udziału usług tworzą pracujący w handlu i naprawie samochodów. Z tego powodu trudności ze znalezieniem pracy posiadają osoby z wyższym wykształceniem oraz wysoką specjalizacją, które często decydują się z tego powodu na migracje lub na dojazdy do pracy poza miejscem zamieszkania.

3.9. Zidentyfikowane problemy i pozytywne zjawiska sfery społecznej

POZYTYWNE CECHY I ZJAWISKA

- Zwiększająca się liczba ludności gminy;
- Dodatnie saldo migracji dla całej gminy;
- Stosunkowo duży udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem;
- Dobry stan i wyposażenie istniejącego zasobu mieszkaniowego;
- Działający przy gminnym przedszkolu oddział żłobka;
- Oferta edukacyjna gminnych szkół;
- Dostęp do edukacji na poziomie ponadpodstawowym;
- Oferta kulturalna i sportowa, w tym Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej;
- Obiekty infrastrukturalne i zieleń miejska umożliwiające aktywne spędzenie czasu wolnego;
- Kładka prowadząca ze Wzgórza Zamkowego do korony zapory zbiornika jako miejsce rekreacji i czynnego wypoczynku;
- Spadająca liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem;
- Niższy udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem od średniej dla powiatu;
- Dostępność usług opieki zdrowotnej;
- Dostępność miejsc pracy na terenie gminy, w tym w strefie przemysłowej.

PROBLEMY

- Zmniejszająca się liczba ludności miasta Dobczyce przy wzroście liczby mieszkańców całej gminy;
- Spadający przyrost naturalny;
- Niekorzystne saldo migracji w mieście;
- Zwiększający się udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem;
- Nierównomierna aktywność kulturalno-społeczna na obszarze wiejskim gminy;
- Wskaźnik „Udział osób korzystających ze świadczeń społecznych w ludności ogółem” wyższy od średniej powiatowej;
- Wyższy udział bezrobotnych kobiet oraz bezrobotnych powyżej 50 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem od średniej dla powiatu;
- Niższa niż średnia liczba miejsc pracy w sektorze usług rynkowych;
- Niska podaż mieszkań na rynku pierwotnym i wtórnym;
- Niedostateczny poziom inwestycji w rozwój budownictwa wielorodzinnego;
- Brak mieszkań dla osób młodych.

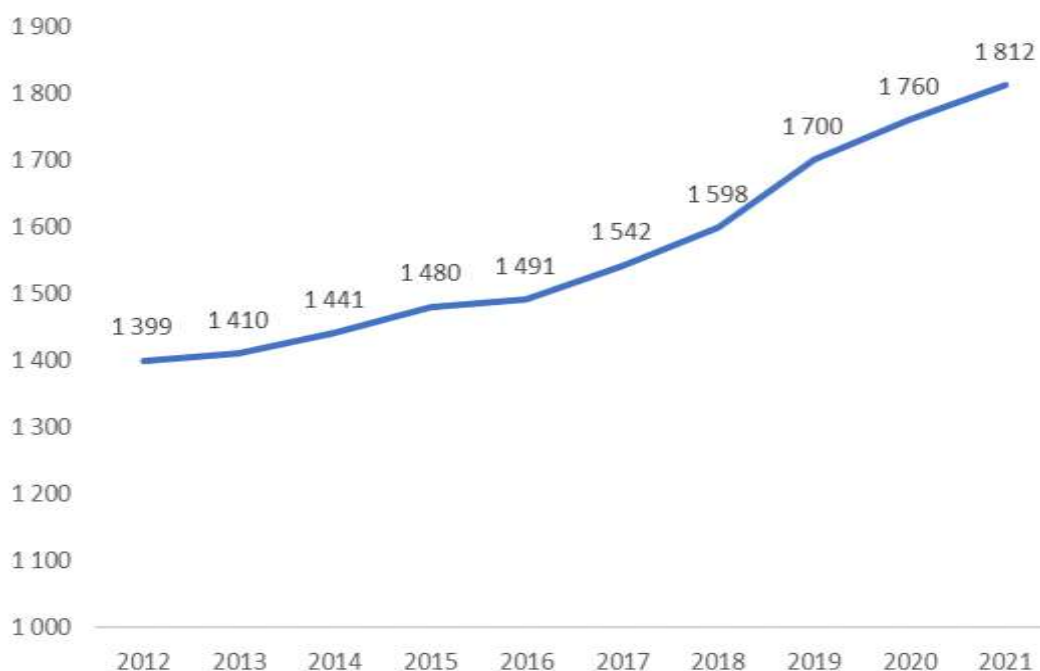

4. Sfera gospodarcza

4.1. Charakterystyka lokalnej gospodarki

Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, w 2021 roku na terenie gminy Dobczyce działalność prowadziło 1 812 podmiotów gospodarczych. Ich liczba w latach 2012-2021 rosła, wykazując się dużą dynamiką. Ogółem, w stosunku do roku 2012, liczba podmiotów gospodarczych wzrosła o 413 (29,5%)

Wykres 11. Liczba podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność na terenie gminy Dobczyce w latach 2011-2020

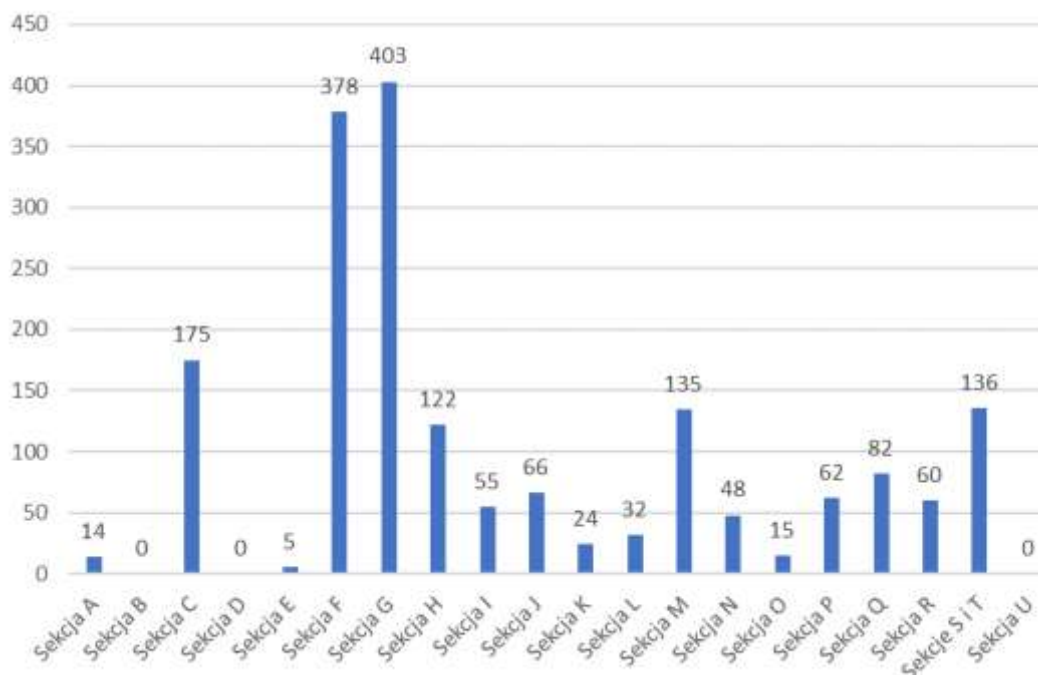

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Pod względem branż, według klasyfikacji PKD 2007, dominują podmioty sekcji G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów, motocykli oraz artykułów gospodarstwa domowego, które stanowią ponad 22% wszystkich podmiotów. Drugą pod względem liczebności podmiotów gospodarczych branżą jest sekcja F – budownictwo (około 1/5 podmiotów gospodarczych). Łącznie, podmioty obu sekcji F i G stanowią 43% wszystkich podmiotów prowadzących działalność na terenie gminy. Szczegółowy wykaz branż, w jakich funkcjonują podmioty gospodarki narodowej na obszarze gminy Dobczyce prezentuje poniższe zestawienie:

Wykres 12. Liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy Dobczyce w 2021 roku według PKD 2007

- A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo,
- B – górnictwo i wydobywanie,
- C – przetwórstwo przemysłowe,
- D - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę
- E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją,
- F – budownictwo,
- G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
- H – transport i gospodarka maszynowa,
- I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- J – informacja i komunikacja, pośrednictwo finansowe,
- K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa,
- L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
- M- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna,
- N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca,
- O – administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne,
- P – edukacja
- Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- R - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
- S - pozostała działalność usługowa
- T - gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
- U - organizacje i zespoły eksterytorialne

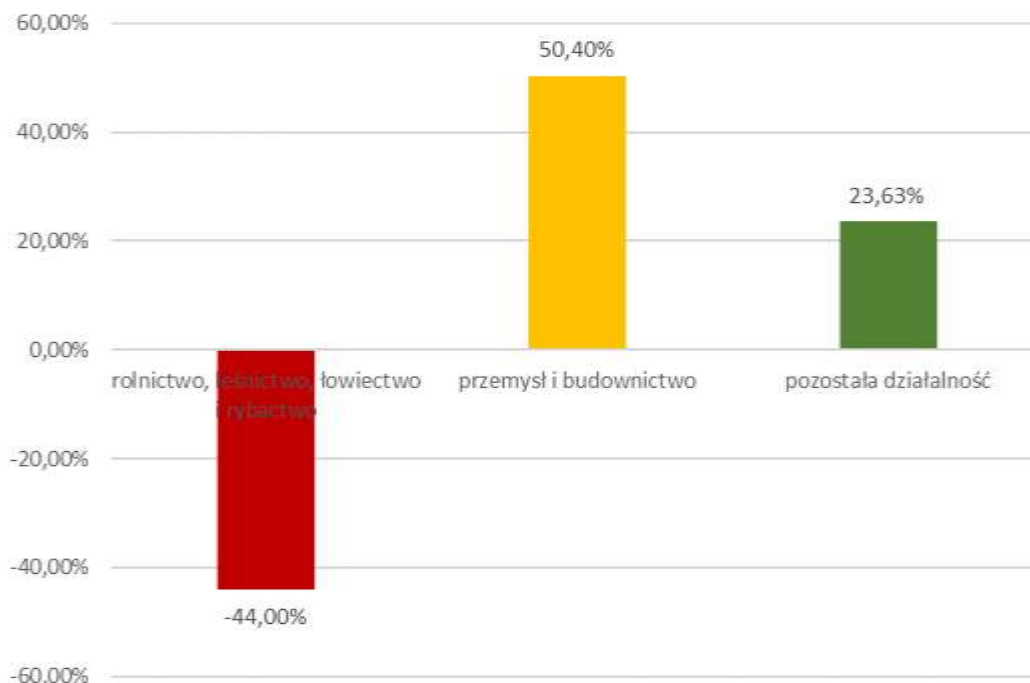
Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Na terenie gminy Dobczyce dominują tradycyjne branże – handel oraz budownictwo. Ponadto, na terenie gminy stosunkowo duży jest udział przetwórstwa przemysłowego w strukturze lokalnej gospodarki, co jest związane przede wszystkim z funkcjonowaniem na terenie miasta Dobczyce Strefy Przemysłowej. W stosunku do roku 2012 liczba podmiotów

sektora przemysł i budownictwo wzrosła o ponad 50%, podczas gdy liczba podmiotów pozostałej działalności wzrosła o około 23%, natomiast liczba podmiotów rolniczych i pokrewnych spadła o 44%.

Wykres 13. Zmiana udziału liczby podmiotów gospodarczych wg grup działalności pomiędzy rokiem 2012 oraz 2021 na terenie gminy Dobczyce

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Podmioty gospodarcze na terenie gminy są przede wszystkim przedsiębiorstwami branż tradycyjnych, pomimo tego, iż często są to zakłady nowoczesne, wykorzystujące zaawansowane technologie produkcji. Na terenie gminy mało zlokalizowanych jest firm przemysłu wysokich technologii (np. elektronicznego, farmaceutycznego, chemicznego, biotechnologicznego) i nowoczesnych usług, co powoduje, iż osoby posiadające wysokie kwalifikacje, wyspecjalizowane w innowacyjnych branżach poszukują pracy w położonym w pobliżu Krakowie.

Aktywność gospodarcza obszaru, liczona jako liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w 2021 roku wynosiła 118,0 i była znacznie niższa od średniej dla województwa małopolskiego, natomiast kształtowała się na podobnym poziomie, co średnia dla powiatu myślenickiego.

Tabela 35. Porównanie wskaźnika aktywności gospodarczej na terenie gminy Dobczyce oraz województwa małopolskiego w 2020 roku

	Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców ogółem
Gmina Dobczyce	118,0
Powiat myślenicki	117,9
Województwo małopolskie	130,6

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Strefa Przemysłowa zlokalizowana jest we wschodniej części miasta Dobczyce. Jest to obszar przeznaczony pod działalność gospodarczą, wyposażony w pełną infrastrukturę. W strefie tej znajdują się między innymi przedsiębiorstwa, które przeniosły tutaj swoją działalność z Krakowa. Atutem dostępnych terenów inwestycyjnych jest bliskość Krakowa (około 30km), niedalekie położenie od lotniska w Balicach (45 km) oraz dogodna dostępność komunikacyjna. Ze Strefy Przemysłowej wydzielono obszar, który stał się Podstrefą Specjalnej Strefy Ekonomicznej Krakowski Park Technologiczny. Przedsiębiorstwa działające na terenie Strefy Przemysłowej należą do głównych pracodawców na terenie gminy. Funkcjonują w niej między innymi znane, rozpoznawalne na skalę krajową marki.

Na terenie gminy Dobczyce funkcjonuje wiele firm rodzinnych, co świadczy zarówno o dużej przedsiębiorczości mieszkańców jak i o znajomości lokalnego rynku i zidentyfikowanych potrzeb. Gmina cechuje się posiadaniem otoczenia instytucjonalnego, sprzyjającego przedsiębiorcom. Również gminni przedsiębiorcy zraszają się i organizują, czego efektem jest między innymi Funkcjonowanie Izby Gospodarczej.

4.2. Rolnictwo

Gleby występujące na terenie gminy Dobczyce to przede wszystkim gleby płowe i brunatne, wytworzone z lessów oraz lessowatych utworów pyłowych. W południowej części gminy występują gleby bielcowe i brunatne, wytworzone ze zwietrzliny utworów fliszowych. W dolinach występują mady. Jakość gleb determinuje typ i charakter działalności rolniczej prowadzonej na terenie gminy.

Zgodnie z danymi pozyskanymi podczas Powszechnego Spisu Rolnego, w 2020 roku liczba gospodarstw na terenie gminy wynosiła 546, z czego 544 to gospodarstwa indywidualne. Najwięcej gospodarstw (86,8%) stanowiły gospodarstwa o powierzchni od jednego do pięciu hektarów.

Tabela 36. Liczba gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych w gminie Dobczyce w 2020 roku

gospodarstwa rolne ogółem					
ogółem	do 1 ha włącznie	1 - 5 ha	5 - 10 ha	10 - 15 ha	15 ha i więcej
546	27	474	30	9	6

Źródło: Powszechny Spis Rolny (2020)

Powierzchniowo, spośród gruntów użytkowanych przez gospodarstwa rolne ogółem, najwięcej zajmują grunty pod zasiewami oraz łąki trwałe. Najmniej powierzchniowo zajmują pastwiska trwałe.

Tabela 37. Rodzaje gruntów i użytków rolnych na terenie gminy Dobczyce w 2020 roku

grunty ogółem	1 993,93
użytki rolne ogółem	1 563,54
użytki rolne w dobrej kulturze	1 487,83
pod zasiewami	700,04
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	34,19
uprawy trwałe	46,02
łąki trwałe	659,46
pastwiska trwałe	33,63
pozostałe użytki rolne	75,71
lasy i grunty leśne	282,16
pozostałe grunty	148,23

Źródło: Powszechny Spis Rolny (2020)

Rolnictwo gminy Dobczyce cechuje się dużym rozdrobnieniem gospodarstw oraz odgrywa coraz mniejszą rolę w lokalnej gospodarce.

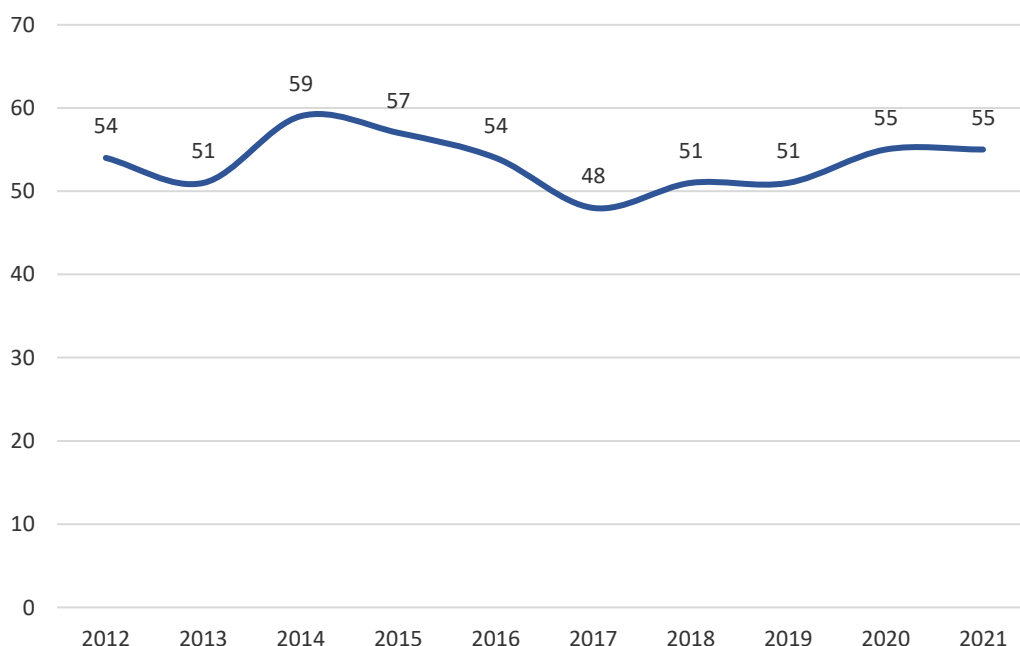
4.3. Turystyka

Gmina Dobczyce posiada dogodne warunki do rozwoju turystyki. Jej obszar cechuje się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi (w tym położeniem Zbiornika Dobczyckiego), a rozwój branży turystycznej, wzmocnienie jej roli w lokalnej gospodarce oraz wykorzystanie istniejącego potencjału należy od wielu lat do głównych kierunków jej rozwoju. Rozwojowi turystyki na przedmiotowym obszarze sprzyja położenie w pobliżu Krakowa, dostępność komunikacyjna, wzrastająca popularność wyjazdów turystycznych w społeczeństwie, rokrocznie rosnąca liczba osób odwiedzających województwo małopolskie.

Podstawową działalnością ukierunkowaną na obsługę turystów jest działalność związana z usługami gastronomicznymi i zakwaterowaniem. Klasyfikacja PKD 2007 grupuje podmioty gospodarcze tego typu w sekcji I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi. W latach 2012-2021 liczba podmiotów tej sekcji wahała się, cechując się zarówno wzrostem (największym pomiędzy rokiem 2013 a 2014 – o 15,7%), jak i spadkiem (największym pomiędzy rokiem 2016 a 2017 – o 11,1%). Łącznie, różnica pomiędzy początkiem a końcem badanego okresu jest niewielka: w stosunku do roku 2012 w roku 2021 na terenie gminy funkcjonował jeden więcej podmiot sekcji I. Oznacza to, że w długim okresie, liczba podmiotów sekcji I pozostaje na bardzo podobnym poziomie, pomimo rocznych fluktuacji.

Wykres 14. Liczba podmiotów sekcji I prowadzących działalność na terenie gminy Dobczyce w latach 2012-2021

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, w 2021 roku (dane na lipiec) na terenie gminy funkcjonowało 5 obiektów noclegowych ogółem, z czego trzy to hotele. Ogółem na terenie gminy znajdowało się 177 miejsc noclegowych, z czego ponad 85% w hotelach.

Tabela 38. Turystyczne obiekty noclegowe według rodzajów na terenie gminy Dobczyce, stan na lipiec 2021

obiekty ogółem lipiec	5
miejsca noclegowe ogółem lipiec	177
hotele	3
miejsca noclegowe ogółem lipiec	151
inne obiekty hotelowe	1
miejsca noclegowe ogółem lipiec	16
pokoje gościnne i kwatery agroturystyczne	1
miejsca noclegowe ogółem lipiec	10

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na terenie gminy Dobczyce działają dwa hotele trzygwiazdkowe oraz jeden czterogwiazdkowy, co oznacza, iż są one hotelami o wyższym standardzie. Dodatkowo, ich atutem jest fakt, iż posiadają dojazd i możliwość zaparkowania dla autokarów, dzięki czemu mogą świadczyć usługi dla zorganizowanych grup turystów. Słabą stroną bazy noclegowej

funkcjonującej na terenie gminy jest jej mniejsze zróżnicowanie i brak takich obiektów jak hostele, domy wycieczkowe, kempingi, które umożliwiłyby pełniejszą obsługę turystów poszukujących noclegów o niższym standardzie lub innego typu, niż hotel.

Obszar gminy Dobczyce posiada szczególnie dogodne warunki do rozwoju turystyki weekendowej.- krótkich wyjazdów, zwykle z wykorzystaniem dni wolnych od pracy, często w niedalekiej okolicy miejsca zamieszkania. Gmina Dobczyce jest celem takich wyjazdów przede wszystkim dla mieszkańców położonego w pobliżu Krakowa.

Do głównych walorów gminy należą walory przyrodniczo-krajobrazowe, tworzone przede wszystkim przez Zbiornik Dobczycki oraz gminne zabytki (w tym zamek i Wzgórze Zamkowe w Dobczycach). Jednak coraz więcej jest także miejsc i architektury przeznaczonej do rekreacji i czynnego wypoczynku, które służąc mieszkańcom podnoszą także atrakcyjność gminy dla odwiedzających. W ostatnich latach do użytku oddano między innymi kładkę łączącą koronę zapory ze Wzgierzem Zamkowym i ulicą Podgóorską, umożliwiającą komunikację pomiędzy najważniejszymi atrakcjami turystycznymi Dobczyc oraz miejscami parkingowymi. Otwarto również zmodernizowany park miejski, który jest nie tylko miejscem służącym aktywnemu wypoczynkowi, lecz także generuje popyt na usługi gastronomiczne, wypożyczanie sprzętu sportowego, itp. Miejsca tego typu znacznie podnoszą atrakcyjność turystyczną obszaru gminy. Ponadto, Gmina posiada tereny, w których możliwy jest dalszy rozwój funkcji tego typu.

4.4. Zidentyfikowane problemy i pozytywne zjawiska sfery gospodarczej

POZYTYWNE CECHY I ZJAWISKA

- Dynamiczny rozwój liczby przedsiębiorstw w ciągu ostatnich 10 lat (wzrost o prawie 30%);
- Położenie na terenie gminy Strefy Przemysłowej oraz Podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej Krakowski Park Technologiczny;
- Bliskość Krakowa i dobre połączenia drogowe z Krakowem,
- Posiadanie przez Gminę terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod rekreację i turystykę oraz aktywność gospodarczą i mieszkalnictwo,
- Lokalizacja na terenie gminy przedsiębiorstw o znanych, rozpoznawalnych markach,
- Atrakcyjność obszaru gminy dla inwestorów i turystów,
- Połączenie korony zapory kładką ze Wzgierzem Zamkowym i ulicą Podgóorską, pozwalające na komunikację pomiędzy najważniejszymi atrakcjami turystycznymi Dobczyc oraz miejscami parkingowymi, co znacznie poprawiło atrakcyjność turystyczną Dobczyc;
- Park miejski jako atrakcja dla odwiedzających oraz miejsce, gdzie potrzebne są podstawowe usługi na ich rzecz;
- Funkcjonowanie hoteli, które oferują wysoki standard usług oraz możliwość obsługi dużych grup zorganizowanych;
- Duża liczba miejsc pracy na terenie gminy,

PROBLEMY

- Niedostateczne wykorzystanie otoczenia Zbiornika Dobczyckiego na rzecz turystyki,
- Brak terenów do rozwoju średnich i dużych przedsiębiorstw,
- Brak kompleksowego produktu turystycznego;
- Niedostatecznie rozwinięty sektor usług rynkowych (poza handlem i naprawami pojazdów), w tym usług wysoko wyspecjalizowanych;
- Brak zróżnicowanej bazy noclegowej o różnym standardzie;
- Niedostateczny rozwój branż nowoczesnych, brak miejsc pracy dla osób wysoko wykwalifikowanych;
- Dominacja tradycyjnych branż w gospodarce.

5. Zarządzanie

5.1. Podstawy prawne i organizacja

Gmina Dobczyce jest jednostką samorządu terytorialnego, utworzoną na podstawie Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, która reguluje podstawowe kompetencje oraz zakres działań i obowiązków gminy. Gmina wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Posiada osobowość prawną, a jej samodzielność podlega ochronie sądowej. Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów.

Do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dn. 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym gmina ma ustawowy obowiązek realizować zadania z zakresu:

- ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;
- gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz;
- działalności w zakresie telekomunikacji;
- lokalnego transportu zbiorowego;
- ochrony zdrowia;
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych;
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- gminnego budownictwa mieszkaniowego;
- edukacji publicznej;
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych;
- targowisk i hal targowych
- zieleni gminnej i zadrzewień;
- cmentarzy gminnych;
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego;
- utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;
- polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej;
- wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej;
- promocji gminy;

- współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.);
- współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Do najważniejszych aktów prawnych wpływających na działalność Gminy można zaliczyć:

- Ustawę o finansach publicznych,
- Ustawę Prawo zamówień publicznych,
- Ustawę o gospodarce komunalnej
- Ustawę o gospodarce nieruchomościami,
- Ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- Ustawę o utrzymaniu porządku i czystości w gminie,
- Ustawę o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzeniu ścieków,
- Ustawę o pracownikach samorządowych,
- Ustawę o swobodzie działalności gospodarczej,
- Kodeks Postępowania Administracyjnego.

Podstawowym dokumentem własnym regulującym ustrój gminy jest Statut Gminy i Miasta Dobczyce, przyjęty przez Radę Miejską w Dobczycach uchwałą Nr XXVI/168/16 z dnia 7 września 2016 r., z późniejszymi zmianami.

Organizację wewnętrzną oraz tryb pracy organów Gminy i Miasta Dobczyce określa Statut Gminy i Miasta Dobczyce. W celu wykonywania swych zadań Gmina tworzy jednostki organizacyjne. Organem stanowiącym i kontrolnym jest Rada Gminy, natomiast organem wykonawczym Burmistrz Gminy i Miasta. Burmistrz wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu Gminy i Miasta. Tryb pracy Urzędu określa Regulamin Organizacyjny nadawany zarządzeniem Burmistrza. Pracą Urzędu kieruje Burmistrz przy pomocy Zastępcy, Sekretarza, Skarbnika i Kierowników Referatów, którzy ponoszą odpowiedzialność przed Burmistrzem za realizację swoich zadań. Siedzibą Urzędu Gminy i Miasta jest miasto Dobczyce.

Jednostkami pomocniczymi Gminy są następujące sołectwa :

- Bieńkowice,
- Brzączowice,
- Brzezową,
- Dziekanowice,
- Kędzierzynka,
- Kornatka,
- Niezdów,
- Nowa Wieś,
- Rudnik,
- Sieraków,
- Skrzyńka,
- Stadniki,
- Stojowice.

W Gminie funkcjonują następujące jednostki organizacyjne:

- Żłobek Gminny w Dobczycach,
- Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Dobczycach,
- Przedszkole Samorządowe nr 3 w Dobczycach,
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Dobczycach,
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Dobczycach,
- Szkoła Podstawowa w Brączowicach,
- Szkoła Podstawowa w Dziekanowicach,
- Szkoła Podstawowa w Kornatce,
- Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi,
- Szkoła Podstawowa w Stadnikach,
- Szkoła Muzyczna I Stopnia w Dobczycach
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Dobczycach,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobczycach,
- Centrum Usług Wspólnych Gminy Dobczyce,
- Świetlica Środowiskowa w Kędzierzynie,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Dobczycach.

5.2. Stan finansów i charakterystyka budżetu

Zgodnie z danymi opublikowanymi w Banku Danych Lokalnych GUS, dochody budżetu Gminy Dobczyce w 2021 roku wynosiły 112 458 450,10zł. Dochody własne stanowiły 42,93 % dochodów ogółem.

Tabela 39. Wybrane pozycje dochodów Gminy Dobczyce w 2021 roku

Dochody majątkowe		
ogółem	zł	17 639 108,45
Dochody własne		
razem	zł	48 276 953,56
Subwencja ogólna		
razem	zł	21 265 887,00
Dotacje		
dotacje ogółem (celowe + dotacje §§ 200, 620)		
ogółem	zł	42 915 609,54
inwestycyjne	zł	14 644 490,08
Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych		
dochody razem	zł	3 060 856,00

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Pod względem działań klasyfikacji budżetowej, największą część dochodów stanowią dochody działu 758. Rozliczenia różne (28,8%).

Tabela 40. Dochody Gminy Dobczyce w 2021 roku według działów Klasyfikacji Budżetowej w zł

Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	169 763,37
Dział 020 - Leśnictwo	0,00
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00
Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	3 495 077,41
Dział 500 - Handel	0,00
Dział 550 - Hotele i restauracje	0,00
Dział 600 - Transport i łączność	1 392 563,52
Dział 630 - Turystyka	972 839,06
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	1 268 645,49
Dział 710 - Działalność usługowa	100 336,22
Dział 720 - Informatyka	0,00
Dział 730 - Szkolnictwo wyższe i nauka	0,00
Dział 750 - Administracja publiczna	407 313,14
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	2 800,00
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	41 000,00
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	30 885 624,90
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	0,00
Dział 758 - Różne rozliczenia	32 382 077,95
Dział 801 - Oświata i wychowanie	2 388 496,79
Dział 851 - Ochrona zdrowia	45 194,86
Dział 852 - Pomoc społeczna	1 715 341,66
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	261 250,00
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	592 781,62
Dział 855 - Rodzina	24 121 844,18
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	12 015 008,89
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	131 425,40
Dział 925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,00
Dział 926 - Kultura fizyczna	69 065,64

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Dochód na jednego mieszkańca ogółem wynosił 7 311,04 zł. Dochody własne na 1 mieszkańca wynosiły 3 138,54 zł.

Tabela 41. Dochody Gminy Dobczyce na 1 mieszkańca w 2021 roku

Dochody na 1 mieszkańca		
ogółem	zł	7 311,04
dochody własne	zł	3 138,54
dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	zł	1 029,37
dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	zł	56,70
dochody własne - dochody podatkowe ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw	zł	880,37

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wydatki budżetu Gminy Dobczyce ogółem wynosiły w 2021 roku 98 911 704,50 zł i były niższe od dochodów o 13 546 745,60 zł.

Tabela 42. Wydatki Gminy Dobczyce w 2021 roku w zł

ogółem	98 911 704,50
wydatki majątkowe ogółem	14 598 561,44
wydatki majątkowe inwestycyjne	14 598 561,44
wydatki bieżące ogółem	84 313 143,06
wydatki bieżące na wynagrodzenia	29 306 252,14
wydatki bieżące na pochodne od wynagrodzeń	5 847 003,62
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	18 902 637,51
dotacje ogółem	2 843 551,37
świadczenia na rzecz osób fizycznych	25 261 482,15
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	56 013 189,67

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Pod względem działów klasyfikacji budżetowej, największą część wydatków stanowiły wydatki w dziale 801 - Oświata i wychowanie. Łącznie wydatki w tym dziale stanowiły 27,91 % wydatków ogółem.

Tabela 43. Wydatki Gminy Dobczyce w 2021 roku według działów Klasyfikacji Budżetowej

Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	3 332 813,02
Dział 020 - Leśnictwo	2 403,00
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00
Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	3 546 967,01
Dział 500 - Handel	0,00
Dział 550 - Hotele i restauracje	0,00
Dział 600 - Transport i łączność	4 656 937,74
Dział 630 - Turystyka	1 887 443,30
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	366 280,51
Dział 710 - Działalność usługowa	251 810,26
Dział 720 - Informatyka	0,00
Dział 730 - Szkolnictwo wyższe i nauka	0,00
Dział 750 - Administracja publiczna	7 615 937,25
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	2 800,00
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	703 597,43
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	0,00
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0,00
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	194 919,87
Dział 758 - Różne rozliczenia	0,00
Dział 801 - Oświata i wychowanie	27 608 226,71
Dział 851 - Ochrona zdrowia	352 621,16
Dział 852 - Pomoc społeczna	3 442 998,87
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	137 162,62
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	1 722 477,53
Dział 855 - Rodzina	24 581 518,90
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	15 193 604,44
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 684 679,91
Dział 925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,00
Dział 926 - Kultura fizyczna	626 504,97

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wydatki Gminy Dobczyce na jednego mieszkańca wynosiły w 2021 roku 6 430,35 zł.

Tabela 44. Wydatki Gminy Dobczyce na 1 mieszkańca w 2021 roku

ogółem	6 430,35
w Dziale 801- Oświata i wychowanie	1 794,84
w Dziale 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	174,53
wydatki w rozdziale 90005 Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	18,99
wydatki majątkowe	949

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W 2021 Gmina Dobczyce wydała na obsługę długu publicznego 194 919,87 zł, natomiast finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wynosiło 3 060 856,00 zł. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wynosił 14,8%.

Tabela 45. Dane dotyczące obsługi długu publicznego, udziału wydatków inwestycyjnych w strukturze wydatków oraz finansowania programów i projektów unijnych w 2021 roku

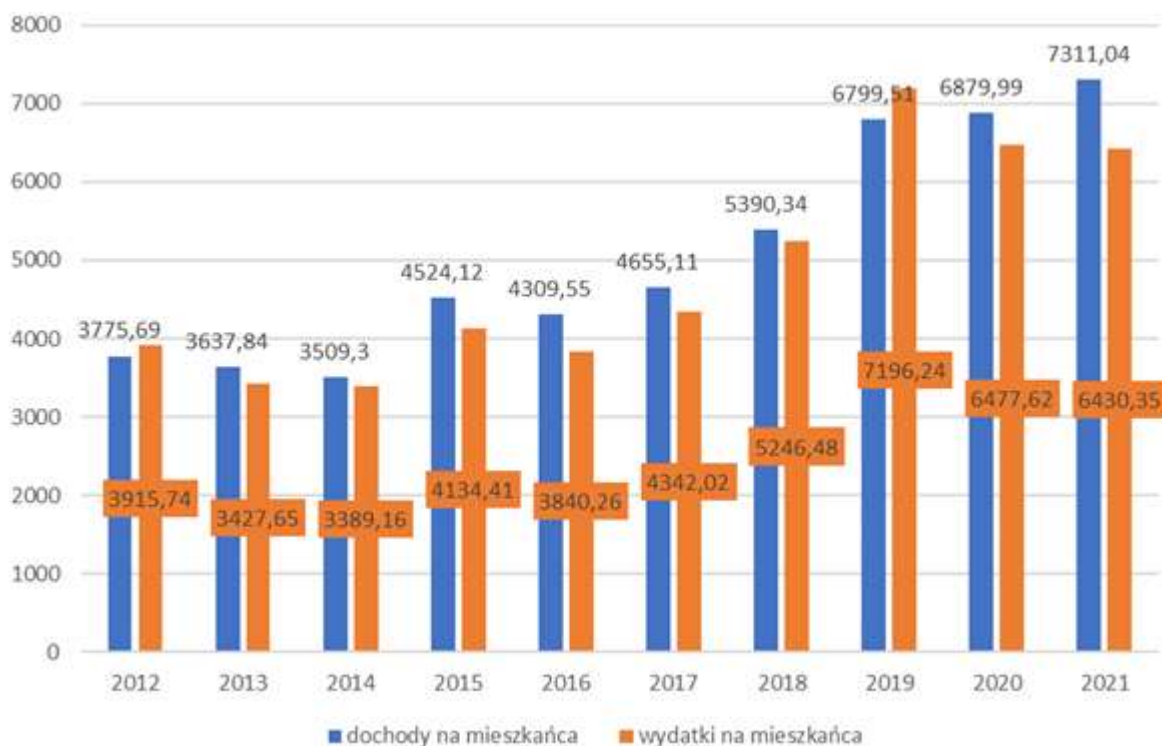
Obsługa długu publicznego	194 919,87
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	14,8
Finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych	3 060 856,00

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W porównaniu do roku 2012, w roku 2021 dochody Gminy na mieszkańca wzrosły o 3 535,35 zł (93,6 %), natomiast w przypadku wydatków na mieszkańca odnotowano wzrost o 2 514,61 zł (64,2%).

Wykres 15. Dochody i wydatki Gminy Dobczyce na mieszkańca w latach 2012-2021

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

6. SPIS TABEL

Tabela 1. Porównanie powierzchni gmin powiatu myślenickiego	4
Tabela 2. Udział powierzchni gruntów leśnych poszczególnych gmin powiatu myślenickiego w powierzchni ogółem w 2021 roku	7
Tabela 3. Porównanie powierzchni poszczególnych miejscowości gminy Dobczyce.....	9
Tabela 4. Porównanie dróg dla rowerów na 100 km ² oraz dróg dla rowerów na 10 000 mieszkańców dla obszaru gminy Dobczyce, powiatu myślenickiego oraz województwa małopolskiego w 2020 roku.....	21
Tabela 5. Podstawowe dane dotyczące rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy Dobczyce w 2021 roku.....	21
Tabela 6. Stopień zwodociągowania i skanalizowania gminy Dobczyce w 2020 roku.....	22
Tabela 7. Poziom rozwoju sieci gazowej na terenie gminy Dobczyce w 2021 roku.....	23
Tabela 8. Liczba odbiorców poszczególnych taryf i wielkość dostarczanej energii elektrycznej w gminie Dobczyce w 2021 roku.....	25
Tabela 9. Liczba i moc podłączonych mikroinstalacji fotowoltaicznych zainstalowanych na terenie gminy Dobczyce w latach 2019-2021	27
Tabela 10. Odpady zebrane w 2021 na terenie gminy Dobczyce, miasta Dobczyce oraz obszaru wiejskiego gminy	27
Tabela 11. Odpady zebrane w 2021 na terenie gminy Dobczyce, miasta Dobczyce oraz obszaru wiejskiego gminy	28
Tabela 12. Odpady selektywne w relacji do ogółu odpadów w 2021 na terenie gminy Dobczyce, miasta Dobczyce oraz obszaru wiejskiego gminy.....	28
Tabela 13. Liczba ludności poszczególnych gmin powiatu myślenickiego w 2021 roku	33
Tabela 14. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w gminie Dobczyce w podziale na miasto i wieś w latach 2012-2021	33
Tabela 15. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w gminie Dobczyce w powiecie myślenickim w oraz województwie małopolskim latach 2012-2021	34
Tabela 16. Saldo migracji ogółem w gminie Dobczyce w latach 2012-2021	34
Tabela 17. Saldo migracji na 1000 mieszkańców w gminie Dobczyce w powiecie myślenickim w oraz województwie małopolskim latach 2012-2021.....	35
Tabela 18. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Dobczyce w 2021 roku.....	35
Tabela 19. Porównanie udziału liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w ludności ogółem na terenie gminy Dobczyce, powiatu myślenickiego i województwa małopolskiego w 2021 roku	36
Tabela 20. Prognoza udziału ludności wg ekonomicznych grup wieku w liczbie ludności ogółem na terenie gminy Dobczyce w latach 2022-2030	37
Tabela 21. Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Dobczyce w 2020 roku.....	38

Tabela 22. Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne w gminie Dobczyce w 2020 roku.....	39
Tabela 23. Wskaźniki dla zasobów mieszkaniowych na terenie gminy Dobczyce, powiatu myślenickiego oraz województwa małopolskiego w 2020 roku	39
Tabela 24. Liczba szkół podstawowych oraz uczniów do nich uczęszczających i ich absolwentów w gminie Dobczyce i w powiecie myślenickim w 2020 roku	40
Tabela 25. Funkcjonowanie Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w 2021 roku.....	42
Tabela 26. Funkcjonowanie biblioteki publicznej na terenie gminy Dobczyce w 2021 roku.....	43
Tabela 27. Spadek liczby osób korzystających z gminnych instytucji kultury na terenie gminy Dobczyce w latach 2019-2021	43
Tabela 28. Funkcjonowanie placówek ochrony zdrowia na terenie gminy Dobczyce w 2021 roku	46
Tabela 29. Świadczenia pomocy społecznej na terenie gminy Dobczyce w 2020 roku	47
Tabela 30. Porównanie liczby bezrobotnych poszczególnych gmin powiatu myślenickiego w 2020 roku	49
Tabela 31. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy w poszczególnych gminach powiatu myślenickiego w 2020 roku	50
Tabela 32. Stopa bezrobocia w poszczególnych powiatach województwa małopolskiego w 2020 roku	50
Tabela 33. Liczba osób pracujących na terenie gminy Dobczyce i powiatu myślenickiego w 2020 roku	51
Tabela 34. Liczba osób pracujących na terenie gminy Dobczyce i powiatu myślenickiego w 2013 roku	51
Tabela 35. Porównanie wskaźnika aktywności gospodarczej na terenie gminy Dobczyce oraz województwa małopolskiego w 2020 roku	56
Tabela 36. Liczba gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych w gminie Dobczyce w 2020 roku.....	57
Tabela 37. Rodzaje gruntów i użytków rolnych na terenie gminy Dobczyce w 2020 roku	58
Tabela 38. Turystyczne obiekty noclegowe według rodzajów na terenie gminy Dobczyce, stan na lipiec 2021	59
Tabela 39. Wybrane pozycje dochodów Gminy Dobczyce w 2021 roku.....	64
Tabela 40. Dochody Gminy Dobczyce w 2021 roku według działów Klasyfikacji Budżetowej w zł	65
Tabela 41. Dochody Gminy Dobczyce na 1 mieszkańca w 2021 roku.....	66
Tabela 42. Wydatki Gminy Dobczyce w 2021 roku w zł	66
Tabela 43. Wydatki Gminy Dobczyce w 2021 roku według działów Klasyfikacji Budżetowej	67
Tabela 44. Wydatki Gminy Dobczyce na 1 mieszkańca w 2021 roku.....	68
Tabela 45. Dane dotyczące obsługi długu publicznego, udziału wydatków inwestycyjnych w strukturze wydatków oraz finansowania programów i projektów unijnych w 2021 roku	68

7. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie powiatu myślenickiego w obrębie województwa małopolskiego.....	3
Rysunek 2. Podział powiatu myślenickiego na gminy	4
Rysunek 3. Podział gminy Dobczyce na poszczególne miejscowości	5
Rysunek 4. Zagospodarowanie przestrzeni w gminie Dobczyce	8
Rysunek 5. Tereny zieleni i wód w planach miejscowych Gminy i Miasta Dobczyce	12
Rysunek 6. Tereny rolne w planach miejscowych Gminy i Miasta Dobczyce	13
Rysunek 7. Tereny budowlane w planach miejscowych Gminy i Miasta Dobczyce	14
Rysunek 8. Orientacyjna lokalizacja miejsc pełniących funkcję centrów miejscowości gminy Dobczyce	16

8. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Przeznaczenie terenów w obrębie gminy Dobczyce w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.....	10
Wykres 2. Przeznaczenie terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w poszczególnych miejscowościach gminy Dobczyce.....	11
Wykres 3. Zużycie gazu przez gospodarstwa domowe oraz zużycie gazu przez gospodarstwa domowe na ogrzewanie mieszkań na terenie gminy Dobczyce w latach 2014-2021	24
Wykres 4. Liczba mieszkańców gminy Dobczyce w latach 2012-2021.....	31
Wykres 5. Liczba mieszkańców gminy Dobczyce w latach 2012-2021 z podziałem na miasto i obszar wiejski.....	32
Wykres 6. Udział mieszkańców poszczególnych miejscowości w liczbie ludności gminy ogółem	32
Wykres 7. Liczba ludności wg ekonomicznych grup wieku w gminie Dobczyce w latach 2012-2021 ..	36
Wykres 8. Liczba mieszkań na terenie gminy Dobczyce w latach 2012-2020, w tym z podziałem na miasto i obszar wiejski.....	38
Wykres 9. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w gminie Dobczyce, w latach 2010-2020 (%)	47
Wykres 10. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w gminach powiatu myślenickiego w 2020 roku (%)	48
Wykres 11. Liczba podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność na terenie gminy Dobczyce w latach 2011-2020.....	54
Wykres 12. Liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy Dobczyce w 2021 roku według PKD 2007.....	55
Wykres 13. Zmiana udziału liczby podmiotów gospodarczych wg grup działalności pomiędzy rokiem 2012 oraz 2021 na terenie gminy Dobczyce	56
Wykres 14. Liczba podmiotów sekcji I prowadzących działalność na terenie gminy Dobczyce w latach 2012-2021.....	59
Wykres 15. Dochody i wydatki Gminy Dobczyce na mieszkańca w latach 2012-2021	69